

چارچوب تماتیک بشردوستی حاکمیتی و ارزیابی فازی تودیم مضامین محوری در بازار سرمایه

سمیرا رنجبر^۱

مهران متین فرد^{۲*}

محمد حسنی^۳

محمد خدائی وله زاقرد^۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۱۹ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۴/۲۶

چکیده

توسعه و تدوین الگوهای مؤثر برای بهبود حقوق ذینفعان و رفتارهای توأم با مدنیت در شرکت ها، امروزه به مسئله ای برای انجام پژوهش بدل شده است تا به ظهور جنبه‌های جدیدی از نظام حاکمیت شرکتی کمک نماید. بشردوستی حاکمیتی یکی از نوظهورترین مفاهیم علمی است که وام‌دار مفهوم همتای خود در سازمان می‌باشد و در برگیرنده‌ی مجموعه ای از عدالت محوری؛ انسان مداری و شهروند گرایی در سطح کارکردهای ساختاری شرکت‌ها است که می‌تواند حفاظت کننده‌ی منافع سهامداران باشد. هدف این پژوهش ارائه چارچوب مفهومی بشردوستی حاکمیتی در بازار سرمایه بر مبنای تحلیل مضامین استقرائی و رتبه‌بندی فازی ماتریسی است. این مطالعه به لحاظ روش شناسی توسعه ای و اکتشافی است و از نظر جمع‌آوری داده‌ها جزء روش ترکیبی قلمداد می‌شود. در بخش کیفی با هدف شناسایی مضامین بشردوستی حاکمیت شرکتی از تحلیل مضمون استقرائی بر اساس رویکرد آترید-استرلینگ (۲۰۰۱) استفاده گردید و در بخش کمی پس از انجام پیش‌فرض‌های فازی، از تحلیل فازی تودیم جهت تعیین تأثیرگذارترین مضامین سازمان دهنده‌ی شناسایی شده در بخش کیفی بهره برده شده است. مشارکت‌کنندگان در بخش کیفی ۱۳ نفر از خبرگان دانشگاهی بودند که مبنای تعیین این حجم از نمونه، نقطه اشباع تئوریک در تحلیل مضمون بود. در بخش کمی نیز با توجه محدودیت تعداد مشارکت‌کنندگان در تحلیل فازی تودیم، از ۲۵ نفر از مدیران شرکت‌های بازار سرمایه برای تحلیل فازی استفاده شد. نتایج پژوهش در بخش کیفی از وجود ۳۶ مضمون پایه و ۶ مضمون سازمان دهنده بر مبنای ۳ مضمون فراگیر حکایت دارد و در بخش کمی مشخص شد، مطلوب‌ترین مضمون بشردوستی حاکمیت شرکتی، مضمون سازمان دهنده ادھوکراسی از مضمون فراگیر، مبنای بشردوستی حاکمیتی برای توسعه شهروند شرکتی می‌باشد. نتیجه کسب شده گویایی این موضوع می‌باشد که، ادھوکراسی به واسطه‌ی چابکی ساختاری خود در نظارت‌های حاکمیت شرکتی، با تکیه بر تقویت اعتماد سازمانی، سطح یادگیری و دانش تخصصی را توسعه می‌بخشد و برای حل مسائل شرکت به ویژه مسائل مربوط به ذینفعان، تلاش می‌کنند تا کمترین هزینه به سهامداران تحمیل گردد.

کلید واژه: بشردوستی حاکمیتی؛ تحلیل مضامین استقرائی؛ رتبه‌بندی فازی ماتریسی

¹ دانشجوی دکتری حسابداری، گروه حسابداری، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران Samiraranjbar1363@gmail.com
² استادیار حسابداری، گروه حسابداری، دانشکده مدیریت، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول) mehran.matinfard2@gmail.com
³ استادیار حسابداری، گروه حسابداری، دانشکده مدیریت، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران m_hassani@iau-tnb.ac.ir
⁴ استادیار مالی و حسابداری، گروه مالی، دانشکده مدیریت، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران Mohamadkhodaei@yahoo.com

مقدمه

تفکر مدیریت دانش و سرمایه فکری منجر کمک می‌کند و بر بهسازی و توسعه منابع سازمانی تأکید دارد. لذا از آنجاییکه امروزه مدنیت در شرکت‌های دارای نمایندگی و در حوزه ساختارهای راهبری شرکت، موضوعی مهم در بررسی دلایل عمیق‌تر شدن شکاف نمایندگی محسوب می‌شود، بشردوستی حاکمیتی می‌تواند در کاهش تبعات ناشی از عدم رعایت حقوق اخلاقی و انسانی سهامداران مؤثر باشد. چراکه تغییر رویکرد در شریان حاکمیت شرکتی، می‌تواند شرکت را از حالت نظارت‌های سنتی و کلاسیک خود به کارکردی مبتنی بر خود انگاره (خود انگیزی و خود محرکی) بدل نماید و از این طریق شکل مدنی‌تر به مشروعیت شرکت در برابر سهامداران؛ جامعه و سایر ذینفعان عرصه‌ی بازار، عطا نماید (بورگس جونیور^{۱۰}، ۲۰۲۲). برای اساس همانطور که از تعاریف این مفهوم بر می‌آید، بشردوستی حاکمیتی براساس وجود چالش‌های مهم در رابطه با نگرانی‌های سرمایه‌گذاران، می‌تواند پاسخ مناسبی به حفاظت از حقوق آنان از طریق رعایت عدالت محوری؛ انسان‌مداری و دانش‌افزایی می‌باشد تا مانع از تضییع حقوق آنان توسط صاحب‌منصبان قدرت در ساختارهای شرکت‌های دارای ماهیت نمایندگی شوند. زیرا شرکت‌هایی که از فلسفه‌ی بشردوستی برای توسعه حاکمیت شرکتی الگوبرداری می‌کنند، اخلاق‌گرایی را اساس کارکردهای پاسخگویی قلمداد می‌نمایند و همواره از طریق پاسخگویی به منافع اکثریت ذینفعان همچون سهامداران خرد، به دنبال کسب مشروعیت بالاتر برای خود هستند. لذا با عنایت به توضیح‌های داده شده در ادامه اهمیت انجام این پژوهش از دو منظر تئوریک و کاربردی مطرح می‌شود. از منظر تئوریک، باید بیان نمود، براساس نوظهور بودن مفهوم بشردوستی حاکمیت شرکتی، این پژوهش جزء اولین پژوهش‌هایی می‌باشد که براساس مفهوم تمدن سازمانی در پی توسعه‌ی کارکردهای اخلاق‌گرایانه و متمدانه در سطح شرکت‌های دارای ماهیت نمایندگی می‌باشد. اگرچه ارجاع به پژوهش‌هایی همچون مرابوری و عبهولیمن-ایوها^{۱۱} (۲۰۲۰)؛ بوتنبرگ و همکاران^{۱۲} (۲۰۱۷)

گستره‌ی تغییرات در کارکردهای حاکمیت شرکتی امروزه به حدی است که باعث تغییر ماهیت ارتباط بین مدیریت شرکت‌ها؛ هیئت مدیره؛ سهامداران و سایر ذینفعان شده است و صرفاً از یک رویکرد کنترلی در ساختار شرکت‌ها امروزه به ماهیت حکمرانی فراگیر بدل شده است (افخمی‌راد و غفاری، ۱۳۹۵). حکمرانی فراگیر، مفهومی است که از ارتباط بین سیاست و اداره‌ی امور ایجاد شده و هدف آن، افزایش کارآمدی سیستم، در پاسخگویی به انتظارات و نیازهای اجتماعی می‌باشد (کلابی و یعقوبی، ۱۴۰۱). بشردوستی حاکمیتی به عنوان یکی از مفاهیم نوظهور در حکمرانی فراگیر محسوب می‌شود که اهرمی اثربخشی براساس ترتیبات؛ مناسبات حاکمیتی و اجتماعی امروز شرکت‌ها در کسب مشروعیت قلمداد می‌شود (کیو و همکاران^۱، ۲۰۲۲). لذا ترویج این معنا و مفهوم در حاکمیت شرکتی باعث گردیده تا سطح احترام به حقوق اقلیت‌ها در برابر صاحبان قدرت به شکل گسترده‌ای مورد توجه باشد و ماهیت عملکردهای حاکمیت شرکتی از بسترهای کلاسیک جدا شود و در مسیر شناخت نیازهای ذینفعان حرکت نماید. به عبارت دیگر بشردوستی حاکمیتی به دنبال برخورد منصفانه و یکسان شرکت با سهامداران و تبعیض قائل‌نشدن در ایفای حق کنترلی و مدیریتی در عمل و رویه‌های تصمیم‌گیری می‌باشد تا حقوق سهامداران خرد تضییع نگردد (تران^۲، ۲۰۲۱).

این مفهوم که وام‌دار تمدن سازمانی است، در ذات خود مبتنی بر عدالت‌محوری^۳ به عنوان یک منش فراگیر و انسان‌مداری^۴ به عنوان کارکردی در خصوص توسعه منزلت اجتماعی و عدم تبعیض جنسیتی؛ قومی و نژادی می‌باشد (کاظمی و همکاران، ۱۳۹۹). از طرف دیگر بیشاپ^۵ (۲۰۱۲) بسط تمدن در کارکردهای ساختاری شرکت‌ها را نوعدوستی سازمانی^۶ عنوان می‌کنند و حرکت به سوی جامعه‌مداری^۷ فراگیر را جهت مشارکت؛ ارتباطات و مشروعیت لازم تلقی می‌نمایند. والتون^۸ (۲۰۰۱) نیز در توصیف این مفهوم، تمدن را در ساختارهای سازمانی از منظر دانش‌افزایی^۹ فراگیر توصیف نمودند که به استحکام

⁷ Community Oriented

⁸ Walton

⁹ Knowledge Oriented

¹⁰ Borges Júnior

¹¹ Mrabure & Abhulimhen-Iyoha

¹² Bottenberg et al

¹ Qi et al

² Tran

³ Justice Oriented

⁴ Human Oriented

⁵ Bishop

⁶ Organizational Philanthropy

ذینفعان است و باعث افزایش اثربخشی مکانیزم‌های راهبری شرکتی می‌شود (چای و همکاران^۳، ۲۰۲۲). بسیاری از معضلاتی همچون، عدم تقارن اطلاعاتی؛ منفعت‌طلبی رفتاری مدیران و غیره می‌تواند از نمودهای دوری از بشردوستی در ساختارهای حاکمیتی شرکت‌ها باشد. به عبارت دیگر، رفتارهای خارج از مدنیت در شرکت‌ها، به دلیل رعایت نکردن حقوق فردی و جمعی در روابط درون ساختاری فی مابین شرکت با منابع انسانی و برون شرکتی با سهامداران و سرمایه‌گذاران، می‌تواند زمینه‌ساز ترویج رفتارهای منفی و مخرب در شرکت‌ها باشد و سبب گردد تا عمق شکاف هزینه‌های نمایندگی بیشتر و بیشتر گردد (ناکاماکا و همکاران^۴، ۲۰۱۸). طراحی و تدوین الگوهای مؤثر برای بهبود مدنیت و رفتارهای توأم با بشردوستی جهت حفاظت از منافع سهامداران، این امکان را در اختیار شرکت‌ها قرار می‌دهد که برای بهبود شاخص‌های بهره‌وری در جذب نقدینگی به واسطه‌ی تقویت اعتماد سهامداران و سرمایه‌گذاران، موفقیت‌های چشمگیری را به دست آورند. جوّ ارزش‌های منبعث از چنین ساختارهای یکپارچه‌ای از منظر ترویج ارزش‌های اخلاقی، شرکت را به یک شرکت پایبند به اصول اخلاقی بدل می‌نماید و زمینه‌ی کاهش تعارضات بین شرکت با سهامداران و سرمایه‌گذاران را محقق می‌کند (گرین و همکاران^۵، ۲۰۱۳). بنابراین با بی‌توجهی به مفهوم بشردوستی حاکمیتی نمی‌توان به توسعه‌ی پایدار به ویژه در حوزه‌های اخلاق؛ معنویت و مدنیت نگاه سیستمی داشت و در این وضعیت جوّ شرکت، دچار فرسایش ارزش‌گرایی اخلاقی می‌گردد و روابط اجتماعی نامناسب نسبت به حفاظت از منافع سهامداران به دلیل ترویج کج اخلاقی‌هایی همچون مدیریت سود؛ اجتناب مالیاتی؛ عدم انعکاس اخبار به موقع و ... سبب افزایش بی‌اعتمادی به شرکت‌ها می‌شود (زرین‌نگار و همکاران، ۱۳۹۷). بی‌شک رفتارهای منفی با سرشت و هدف‌غایی شرکت‌های دارای ساختار نمایندگی همخوانی ندارد و می‌تواند به تداوم نگرش‌های منفی سرمایه‌گذاران، به شرکت‌های بازار سرمایه منجر شود. کیو و همکاران (۲۰۲۲) در قالب یک چارچوب سیستماتیک نسبت به بسط بشردوستی شرکتی اقدام نمودند.

(۲۰۱۷) و آرچر و همکاران^۱ (۲۰۰۹) نشان دهنده‌ی اهمیت حقوق فراگیر سهامداران در کارکردهای حاکمیت شرکتی می‌باشد، اما همانطور که مشخص است هیچ پژوهشی نسبت به ارائه چارچوب مفهومی بشردوستی حاکمیت شرکتی اقدام ننموده است.

از منظر کاربردی نیز باید بیان شود، اگرچه در قانون تجارت بر رعایت حقوق سهامداران و احقاق حق آنان در مواد ۳۷ و ۳۸ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت (ل.ا.ق.ت) مصوب سال ۱۳۷۴ تأکید شده است، اما وجود نابرابری‌ها و تبعیض منافع در ساختارهای حاکمیتی در بازار سرمایه ایران نشان می‌دهد که نیاز مبرمی به توسعه این مفهوم در کارکردهای حاکمیت شرکتی احساس می‌شود. از طرف دیگر اگرچه نقش و مسئولیت هیئت مدیره و وظایف آن‌ها طبق مواد ۶ تا ۷۴ ل.ا.ق.ت مورد توجه بوده است، اما در عمل حقوق تکلیف شده سهامداران در قانون همچون؛ حق دریافت اندوخته‌ی قابل تقسیم شرکت؛ حق رأی در مجامع و سایر حقوق اثرگذار سهامداران نسبت به آگاهی از وضعیت شرکت در دوره‌های مختلف به خوبی به اجرا در نمی‌آید (نوابی‌مقدم و همکاران، ۱۴۰۰) و تغییر رویکرد حاکمیت شرکتی در پایبندی به حوزه‌های بشردوستی می‌تواند به ترویج ارزش‌های اخلاقی در پیگیری حقوق سهامداران و شهروندان در بسترهای اجتماعی منجر شود. لذا با توجه به توضیح‌های ارائه شده، هدف این پژوهش طراحی چارچوب مفهوم بشردوستی حاکمیتی بر مبنای تحلیل مضامین استقرائی و رتبه‌بندی فازی ماتریسی می‌باشد. به طوریکه ابتدا از طریق مصاحبه نسبت به تعیین مضامین مرتبط با بشردوستی حاکمیتی اقدام می‌شود و سپس از طریق تحلیل فازی نسبت به بسط آن به سطح عملکرد شرکت‌های بازار سرمایه اقدام می‌شود.

مبانی نظری

بشردوستی حاکمیت شرکتی دربرگیرنده فرهنگی غالب است که زمینه لازم برای توسعه‌ی پایدار منظم و هدفمند را جهت بهبود خدمت‌رسانی و کسب منافع برد-برد^۲ بین شهروندان درونی به عنوان منابع انسانی با شهروندان بیرونی به عنوان سهامداران و سرمایه‌گذاران مهیا می‌کنند. این موضوع مؤید مدنیت شرکت، در رعایت حقوق

^۴ Nakamaki et al

^۵ Grine et al

^۱ Archer et al

^۲ Win - Win

^۳ Chai et al

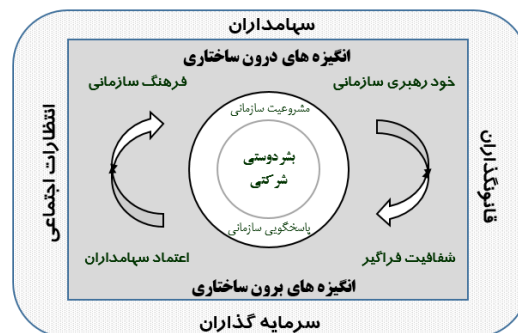
تعمیق نظام جام تامین مالی و گسترش سهم بازار سرمایه می‌توان نقش بشردوستی حاکمیتی در ضرورت توجه به حقوق سرمایه‌گذاران را مهم تلقی نمود و از آن به عنوان یکی از پیامدهای مهم توسعه بازار سرمایه به منظور پایداری اقتصاد یاد نمود تا با توسعه راهکارهایی در سطح راهبری شرکتی، سطح حفاظت‌پذیری از منافع سهامداران تقویت گردد. باتوجه به توضیح‌های داده شده، سوال‌های زیر برای انجام فرآیندهای تحلیل ارائه می‌شود:

- ❖ سوال اول پژوهش) مضامین فراگیر بشردوستی حاکمیتی شرکت‌های بازار سرمایه کدامند؟
- ❖ سوال دوم پژوهش) مضامین سازمان دهنده بشردوستی حاکمیتی شرکت‌های بازار سرمایه کدامند؟
- ❖ سوال سوم پژوهش) مضامین پایه بشردوستی حاکمیتی شرکت‌های بازار سرمایه کدامند؟
- ❖ سوال چهارم پژوهش) تأثیرگذارترین مضمون سازمان دهنده بشردوستی حاکمیتی شرکت‌های بازار سرمایه کدام است؟

همانطور که چیدمان سوالات نشان می‌دهد، سوال اول تا سوال سوم برحسب رویکرد کیفی پژوهش از طریق تحلیل مضمون مورد کنکاش قرار می‌گیرد و سوال چهارم پژوهش براساس تحلیل رتبه‌بندی فازی ماتریسی بررسی می‌شود.

روش شناسی پژوهش

براساس نتیجه، این مطالعه در دسته پژوهش‌های توسعه ای جایگذاری می‌شود، چراکه فقدان انسجام نظری در خصوص مفهوم بشردوستی حاکمیتی باعث گردیده است تا ابعاد مشخصی و دارای روایی برای آن وجود نداشته باشد و این پژوهش به دنبال بسط این مفهوم در سطح کارکردهای راهبری شرکتی می‌باشد. از منظر هدف این مطالعه در دسته اکتشافی قرار می‌گیرد، زیرا اگرچه مفهوم بشردوستی در دانش مدیریت و علوم اجتماعی مورد توجه بوده است، اما نوظهور بودن آن در کارکردهای حاکمیت شرکتی نیازمند شناسایی جنبه‌های قابل سنجش این متغیر می‌باشد. لذا با استفاده از غربالگری محتوایی و تحلیل مضمون تلاش می‌گردد تا طی سه مرحله کدگذاری نسبت به شناسایی مضامین پایه؛ سازمان دهنده و فراگیر در سطح شرکت‌های بازار سرمایه اقدام گردد. در نهایت باید بیان

شکل (۱) سیکل بشردوستی حاکمیت شرکتی در تعامل با ذینفعان

همانطور که در شکل (۱) سیستمی فوق مشاهده می‌شود، چهار گروه از ذینفعان تحت تأثیر حاکمیت متمدانه‌ی شرکتی قرار می‌گیرد که با تمرکز بر بهبود تعامل بین شرکت با سهامداران و سرمایه‌گذاران می‌توان انتظار داشت تا منافع دو گروه دیگر نیز برآورده شود. لذا بشردوستی حاکمیت شرکتی به عنوان یکی از فرآیندهای نظارت اثربخش در چارچوب توسعه تعامل پویا با سهامداران و سرمایه‌گذاران، در تلاش است، در گام اول با تقویت انگیزه‌های درون ساختاری، سطح فرهنگ سازمانی و خود رهبری در برابر وظایف مورد تصدی را ارتقاء بخشد و در گام بعدی با افزایش سطح شفافیت‌ها و کارکردهای اثربخش در جهت بازخورد تصمیم‌های شرکت به ذینفعان علی‌الخصوص سهامداران خود، ضمن بیان حمایت از منافع آنان، به ایجاد یک فرهنگ شفاف در بازار رقابتی کمک نماید تا براین اساس، جذابیت‌های سرمایه‌گذاری به واسطه‌ی تقویت اعتماد و اطمینان نسبت به بازار سرمایه افزایش یابد (کوئر و شارما^۱، ۲۰۱۴). به عبارت دیگر، وجود رویکرد متمدانه در راهبری شرکتی باعث خواهد شد تا حقوق سهامداران حتی سهامداران خرد نیز موردتوجه باشد و با انعکاس واقعیت‌ها به آن‌ها برای پیشبرد اهداف و استراتژی‌های شرکت، پاسخگویی و مشروعیت سازمان به عنوان هسته‌ی مرکزی این رویکرد، محقق گردد. زیرا سهامداران صاحبان اصلی شرکت هستند و نظام راهبری شرکتی پویا قادر خواهد بود تا با توسعه نظارت‌های اثربخش از طریق بشردوستی حاکمیتی، سطح نیازها و انتظارات آنان را برآورده نماید (شفیع‌زاده و همکاران، ۱۳۹۷). با ارجاع به سند چشم‌انداز بیست ساله و همچنین ابلاغ سیاست‌های کلی با اهدافی همچون شاخص‌های اقتصادی؛ اصلاح و تقویت همه‌جانبه نظام مالی کشور؛ گسترش و

^۱ Kaur & Sharma

نمود از نظر نوع جمع‌آوری داده‌ها، این پژوهش از نوع ترکیبی (کیفی/کمی) است. براین اساس از منظر کیفی، جهت جمع‌آوری داده‌های پژوهش از تحلیل تم و ابزار مصاحبه استفاده می‌شود و در بخش کمی از تحلیل فازی ماتریسی برای ارزیابی ابعاد شناسایی شده در سطح شرکت‌های بازار سرمایه بهره برده می‌شود. به عبارت دیگر، پس از ارائه مدل و سنجش پایایی ابعاد آن از طریق تحلیل دلفی، در تحلیل کمی، مطالعه از طریق تحلیل فازی سلسله مراتبی و پیش‌فرض‌ها و مقیاس‌های زبانی/فازی جهت تعیین اثرگذارترین بعد مضامین سازمان دهنده بشردوستی حاکمیتی در در بستر شرکت‌های بازار سرمایه اقدام می‌کند

جامعه آماری و نحوه انتخاب نمونه

این مطالعه همانطور که تشریح نمود، از طریق مصاحبه نسبت به رسیدن مضامین بشردوستی حاکمیتی در قالب یک چارچوب نظری اقدام می‌نماید و برای این منظور می‌بایست، جهت انتخاب مصاحبه شونده‌گان باتوجه به نوظهور بودن مفهوم مورد بررسی، دانش‌افزایی آگانه مصاحبه شونده‌گان مبنایی برای انتخاب خبرگان تلقی شود. زیرا هدف ایجاد چارچوب نظری مبتنی بر آگاهی شناختی از نظریه‌های علمی است که احتمالاً در دانش‌های وابسته به حسابداری نیز ریشه داشته باشد. لذا با استفاده از سه معیار زیر نسبت به انتخاب خبرگان اقدام می‌شود

۱. دارابودن شناخت مفهومی در حوزه‌های ساختاری و اجتماعی دانش حسابداری
۲. دارابودن شناخت کافی در حوزه شیوهی تحلیل مضمون و جریان مصاحبه
۳. دارابودن شناخت پژوهشی در رابطه با پدیده‌ی مورد بررسی

براساس سه معیار فوق جستجو برای رسیدن به افراد مطلع و متمایل به انجام مصاحبه آغاز گردید. برای این منظور ابتدا محققان این مطالعه، لیستی از خبرگان در حوزه‌ی پژوهش‌های حاکمیت شرکتی و ساختارهای رقابتی

شرکت‌ها در بازار، که در دسترس بودند را از طریق جستجو در سایت‌های معتبر علمی و پژوهشی در داخل و خارج از کشور تهیه نمودند. سپس از طرق مختلف تلاش گردید تا با گزینه‌های اولیه برای انجام فرآیند مصاحبه هماهنگی لازم در خصوص تمایل به انجام مصاحبه و تشریح موضوع پژوهش، صورت گیرد. تعداد تماس‌های اولیه با ۲۳ نفر به عمل آمد و از آن‌ها خواسته شد، تا در صورت تمایل، مقدمات انجام مصاحبه مهیا گردد. از مجموع ارتباطات با افراد، براساس دلایلی همچون مسافت؛ عدم‌آمدگی در رابطه با انجام مصاحبه و عدم‌تمایل، ۱۸ نفر در مرحله اولیه اعلام آمادگی نمودند که باتوجه به نقطه اشباع تئوریک به عنوان فرآیند اتمام مصاحبه‌ها، با ۱۲ نفر از افراد انتخاب شده، مصاحبه صورت پذیرفت. روش نمونه‌گیری در این پژوهش، نمونه‌گیری نظری می‌باشد. در این روش نمونه‌گیری انتخاب نمونه‌ها در جهت به وجود آوردن یک نظریه عمل می‌کنند. در واقع در این روش نمونه‌گیری، از موارد مشابهی که در یک جامعه‌ی هدف وجود دارند، اطلاعات جمع‌آوری می‌شود تا مشخص شود که تئوری در آن زمینه‌ها به چه شکل است (رنجبر و همکاران، ۱۳۹۱). تکنیک رسیدن به خبرگان پژوهش، تکنیک دروازبانان اطلاعات^۱ بود. در واقع باتوجه به شناسایی خبرگان پژوهش براساس معیارهای تعیین شده، تکنیک حاضر به محقق کمک می‌نمود تا در هماهنگی‌های لازم برای مصاحبه از نفوذ افراد نزدیک به خبرگان بهره برده شود (جلالی، ۱۳۹۱). در بخش کمی در بخش کمی پس از طراحی مدل از طریق انتخاب جامعه‌هدف در بین مدیران شرکت‌های بورسی براساس تجربه‌های کاری و سطح دانش فنی و تخصص مدیریت، تعداد ۲۵ نفر به عنوان جامعه هدف در بخش کمی براساس نمونه‌گیری در دسترس و همگن انتخاب شدند. اندازه جامعه در تحلیل‌های فازی محدود است که معمولاً زیر ۵۰ نفر امکان جمع‌آوری داده‌ها و تحلیل را ممکن می‌سازد. باتوجه به توضیح‌های ارائه شده، جدول (۱) اطلاعات جمعیت شناختی را نشان می‌دهد.

جدول (۱) اطلاعات جمعیت شناختی پژوهش (منبع: یافته‌های پژوهش)

متغیر	بخش کیفی		بخش کمی	
	تعداد	معیارها	تعداد	درصد
مرد	۷		مرد	۱۸
				۷۲٪
				۵۸,۳۴٪

جنسیت	زن	۵	۴۱,۶۶٪	زن	۷	۲۸٪
جمع	جمع	۱۲	۱۰۰٪	جمع	۲۵	۱۰۰٪
سن	بین ۴۰ تا ۴۵ سال	۶	۵۰٪	کمتر از ۴۰ سال	۵	۲۰٪
	بین ۴۵ تا ۵۰ سال	۲	۱۶,۶۷٪	بین ۴۰ تا ۵۰ سال	۶	۲۴٪
	بیشتر از ۵۰ سال	۴	۳۳,۳۳٪	بیشتر از ۵۰ سال	۱۴	۵۶٪
جمع	جمع	۱۲	۱۰۰٪	جمع	۲۵	۱۰۰٪
سابقه کاری	بین ۱۰ تا ۱۵ سال	۴	۳۳,۳۳٪	کمتر از ۲۰ سال	۱۲	۴۸٪
	بیشتر از ۱۵ سال	۸	۶۶,۶۷٪	بیشتر از ۲۰ سال	۱۳	۵۲٪
جمع	جمع	۱۲	۱۰۰٪	جمع	۲۵	۱۰۰٪

استفاده از مقایسه دائمی سبب کنترل پی‌درپی مفاهیم جدید، بسط و توسعه و مقایسه طبقه‌بندی‌ها و تصمیم‌گیری درباره کافی بودن یا نبودن طبقه‌بندی‌های موجود می‌شود (واستل^۱، ۲۰۰۱). در واقع در مرحله‌ی کدگذاری محوری، محقق هرگونه ایده نوظهور، کدها و طبقه‌بندی‌های احتمالی و روابط بین طبقه‌بندی‌های اصلی و فرعی را بر مبنای مشابهت ثبت و ضبط می‌کند. در مرحله‌ی کدگذاری انتخابی طبقه‌بندی‌های فرعی و طبقه‌بندی اصلی بر مبنای چارچوب نظری ساخته می‌شوند.

فرآیند اعتباریابی جمع‌آوری داده‌ها

در این بخش باهدف سنجش اعتبار کدگذاری‌های صورت گرفته، از طریق روش مثلث‌سازی^۲ در پژوهش‌های کیفی استفاده می‌شود. مثلث‌سازی در واقع با الهام از علم هندسه، سنجش اعتبار در پژوهش‌های کیفی را از طریق حداقل سه منبع مورد سنجش قرار می‌دهد تا مشخص شود، کدهای ایجاد شده از اعتبار و اعتماد کافی برخوردار است و مطالعه اصطلاحاً «سوگیری ذاتی^۳» دچار نشده است (جانسون و جان^۴، ۲۰۰۹). لذا در این مطالعه برای محقق‌شدن این امر، در ۴ بعد نسبت به مرور نظرات خبرگان پس از پایان کدگذاری اقدام به اعتبارسنجی در بخش کیفی شد.

جدول (۲) اعتبارسنجی مثلث‌سازی ابعاد شناسایی شده

تشریح	ابعاد مثلث‌سازی
در این بعد هدف ارزیابی تناسب تئوریک یا همراستایی مفهومی مضامین فراگیر با منابع علمی در پژوهش‌های گذشته می‌باشد. لذا باتوجه به اینکه در این مطالعه براساس ماهیت تحلیل، مضامین فراگیر از دل پژوهش‌های قبلی استخراج می‌شوند، اعتبار داده‌ای کدهای شناسایی شده مورد تأیید می‌باشد. زیرا همراستایی مضامین فراگیر با مفاهیم شناسایی شده در پژوهش‌های گذشته صورت گرفته است.	مثلث‌سازی منابع داده‌ها ^۵
در این بعد هدف ارزیابی فرآیند جمع‌آوری داده‌ها در مصاحبه و کدگذاری بود. در واقع تفاسیر ذهنی مشارکت‌کننده در کدگذاری و طراحی سوالات در جریان مصاحبه مبنای اعتبارسنجی می‌باشد. در این مطالعه باتوجه به مشارکت چندین محقق ^۶	مثلث‌سازی همکاران محقق ^۶

^۴ Jonsen and Jehn

^۵ Data Source Triangulation

^۶ Investigator Triangulation

^۱ Wastell

^۲ Validation Triangulation

^۳ Intrinsic Bias

فرآیند گردآوری داده‌های پژوهش در بخش کیفی

در جمع‌آوری داده‌های مصاحبه، در ابتدا از مصاحبه‌های باز و سپس از مصاحبه‌های نیمه‌ساختارمند با زمان متوسط یک ساعت استفاده گردید. در آغاز فرآیند پژوهش باتوجه به نوظهور بودن این مفهوم در بستر مطالعاتی حاضر، مصاحبه‌ها عموماً بدون ساختار صورت گرفت، زیرا این فرآیند به ظهور کدهای جدید منجر می‌شد. اما در مراحل بعدی فرآیند تحلیل، بدلیل معنا پیدا کردن مفاهیم، مصاحبه‌ها به سمت نیمه‌ساختاریافته هدایت شد، تا چارچوب نظری هدفمندی به منظور تولید محتوای اثربخش‌تر ایجاد شود. این کار می‌تواند به کاهش تأثیرگذاری گرایش یا جهت ناشی از تئوری‌های مبتنی بر ادبیات تحقیق در حین گردآوری داده‌ها، کمک شایانی نماید. یکی از مهمترین بخش‌های تحلیل‌های کیفی همچون تحلیل مضمون، اتمام مصاحبه‌ها می‌باشد، که رسیدن به نقطه اشباع به عنوان یک فرآیند و استراتژی در این تحلیل بسیار حائز اهمیت بود. محققان پس از هر مصاحبه، شروع به کدگذاری باز و تا حدی کدگذاری انتخابی می‌نمودند تا مفاهیم و اشتراکات‌شان مشخص گردد و بر این اساس در هر مرحله کدهای ایجادشده از مرحله‌ی کدگذاری انتخابی باهم مورد مقایسه قرار می‌گرفتند. چراکه

محقق در کنارهم، ضمن نزدیک نمودن تفاسیر ناشی از کدها، هرگونه انحراف در مسیر مصاحبه‌ها و کدها مورد بحث قرار می‌گرفت.

در این بعد هدف روش جمع‌آوری داده‌ها در مطالعه کیفی می‌باشد. به عنوان مثال نحوه‌ی رسیدن به نقطه اشباع تئوریک از دل مصاحبه‌ها مورد توجه می‌باشد. لذا براساس اینکه در جریان مصاحبه از مصاحبه باز (عمیق) و نیمه باز برای رسیدن به نقطه اشباع تئوریک بهره برده شد، لذا می‌توان بیان نمود روش جمع‌آوری داده‌ها از تک بعدی بودن خارج و براساس مجموع شیوه‌های مصاحبه و کدگذاری اولیه در محل مصاحبه نسبت به اعتبار مطالعه کمک نموده است.

مثلث‌سازی روش^۱

در این بعد که دارای مرز خاکستری به لحاظ اجرا با مثلث سازی منابع می‌باشد، هدف لینک نمودن مضامین سازمان دهنده و مضامین فراگیر از مرحله کدگذاری محوری و انتخابی می‌باشد. لذا باتوجه به اینکه فرآیند تعیین اسامی تئوریک برای مضامین سازمان دهنده براساس تئوری‌های وابسته در سایر دانش بین رشته ایی همچون مدیریت صورت گرفت، لذا از منظر مثلث سازی نظریه نیز کدهای شناسایی شده مورد تأیید می‌باشد.

مثلث‌سازی نظریه^۲

پژوهش قصد آزمون یا بررسی صحت نظریه؛ چارچوب ایجاد شده یا فرضیاتی را دارد، از روش تحلیل محتوای قیاسی استفاده می‌کند، در حالیکه زمانی که پژوهش به دنبال کشف حوزه‌های جدید جهت رسیدن به به فهمی تازه در خصوص معیاری است که تا قبل چارچوب نظری در مورد آن وجود ندارد، از تحلیل محتوایی از نوع استقرایی استفاده می‌کند. براین اساس باتوجه به اینکه مفهوم بشردوستی حاکمیت شرکتی براساس ایجاد یک مدل منسجم و یکپارچه مورد بررسی قرار نگرفته است، پژوهش محوز استفاده از مبنای استقرایی در تحلیل مضامین را خواهد داشت. لذا با ایجاد نقشه راه مطالعاتی براساس پژوهش براون و کلارک^۴ (۲۰۰۶) نسبت به شروع انجام پژوهش اقدام می‌گردد.

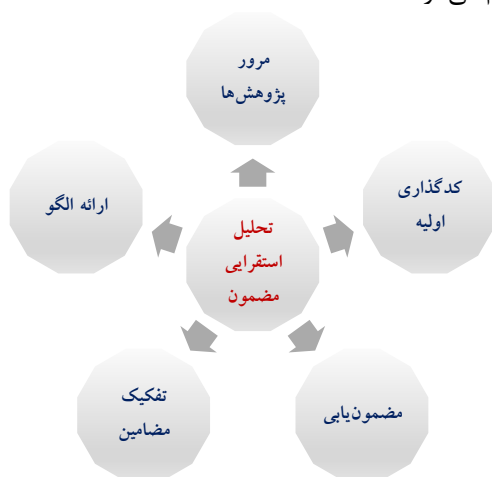
یافته‌های پژوهش

همسو با ماهیت پژوهش در بخش کیفی از تحلیل مضمون استفاده شده است. جهت تعیین مضامین مربوط به بشردوستی حاکمیت شرکتی، از رویکرد آترید-استرلینگ^۳ (۲۰۰۱) بهره برده شده است. تحلیل مضمون شیوه غربالگری سیستماتیک از محتوای پژوهش‌های مرتبط و به بسط ابعاد شناسایی شده به سوالات مصاحبه برای ارائه چارچوب نظری می‌باشد. ساختار این تحلیل شامل سه بُعد مورد تأکید زیر به عنوان مبنای تحلیل می‌باشد.

شکل (۲) ساختار تحلیل مضمون آترید-استرلینگ (۲۰۰۱)

با پیروی از این روش، مضمون پایه مبین نکته مهمی در متن است و با ترکیب آن‌ها، مضمون سازمان‌دهنده ایجاد می‌شود. مضمون سازمان‌دهنده واسط مضامین فراگیر و پایه شبکه است و مضمون فراگیر در کانون شبکه مضامین قرار می‌گیرد. نکته حائز اهمیت این است برای رسیدن به ابعاد بشردوستی حاکمیت شرکتی، می‌بایست از رویکرد استقرایی در تحلیل محتوا استفاده شود. لذا زمانیکه که

شکل (۳) نقشه راه تحلیل مضمون

با شناخت فرآیندهای قابل اجرا در این تحلیل، در ادامه بخش به بخش تلاش می‌شود تا ابعاد بشردوستی حاکمیت شرکتی مورد بررسی قرار گیرد.

^۱ Method Triangulation

^۲ Theory Triangulation

^۳ Attride- stirling

^۴ Braun & Clarke

جدول (۴) فرآیند ارزیابی پژوهش‌های تأیید شده جهت تعیین مولفه‌های پژوهش

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
زین نگار و همکاران (۱۳۹۷)	بیروزمند و خورشیدی ۲۰۱۱	حکاک و همکاران ^۷ (۲۰۱۸)	ساگسینا و جاگوتا ^۶ (۲۰۱۸)	هامیت و جکسون ^۵ (۲۰۱۹)	اون و باک ^۴ (۲۰۲۰)	اندری ^۳ (۲۰۲۱)	نونئی و همکاران ^۳ (۲۰۲۲)	نریلا (۲۰۲۲)	کرر و حسی ^۱ (۲۰۲۲)	پژوهش‌های مرتبط
۵	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	هدف پژوهش
۶	۶	۶	۵	۶	۶	۶	۶	۶	۶	روش پژوهش
۵	۱	۶	۵	۶	۵	۶	۵	۶	۶	طرح پژوهش
۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	نمونه‌گیری
۴	۶	۶	۶	۶	۶	۵	۶	۶	۵	جمع‌آوری
۶	۱	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	تعمیم یافته‌ها
۴	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	اخلاقی
۶	۶	۶	۵	۶	۶	۶	۶	۶	۶	تحلیل آماری
۶	۶	۶	۶	۶	۵	۶	۶	۶	۶	قابلیت تئوریک
۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	۶	ارزش پژوهش
۳۸	۲۰	۲۸	۳۸	۲۸	۳۶	۳۴	۳۴	۳۶	۳۴	جمع

میارهای ارزیابی

تلاش می‌شود تا نسبت به غربالگری محتوایی و تعیین مضامین فراگیر براساس بیشترین تکرار از مجموع پژوهش‌های انتخاب شده اقدام نمود.

همانطور که مشخص است، برحسب دستورالعمل این تحلیل، ۳ پژوهش امتیاز زیر سی را کسب نمودند که از ادامه بررسی خارج می‌شوند. در گام بعدی از طریق مشخص نمودن، مضامین اصلی و مورد توجه پژوهش‌های تأیید شده،

جدول (۵) غربالگری سیستماتیک مضامین فراگیر

محققان	توسعه مدیریت گرایانه	توسعه ساختار گرایانه	توسعه فرهنگ گرایانه	توسعه شهروند گرایانه	توسعه حفاظت گرایانه
۱ کرر و حسی (۲۰۲۲)	☒	☒	-	☒	-
۲ نریلا (۲۰۲۲)	-	☒	☒	-	☒
۳ نونئی و همکاران (۲۰۲۲)	☒	-	-	☒	-
۴ اندری (۲۰۲۱)	-	☒	-	☒	☒
۵ اون و باک (۲۰۲۰)	-	-	☒	-	☒
۷ ساگسینا و جاگوتا (۲۰۱۸)	☒	-	☒	-	-
۱۰ زین نگار و همکاران (۱۳۹۷)	-	☒	-	☒	☒
جمع	۳	۴	۳	۴	۴

¹ Carr & Hesse

² Noone et al

³ Andre

⁴ Owen & Buck

⁵ Hammett & Jackson

⁶ Saxena & Jagota

⁷ Hakkak et al

❖ جستجوی مضامین مشابه و بازبینی مضامین

پس از مصاحبه‌ها و رسیدن به نقطه اشباع تئوریک از طریق همسان نمودن مفاهیم برآمده از کدگذاری باز، نسبت به دسته بندی مفاهیم هم معنا و اختصاص عنوان متناسب با مضامین یکدست شده، اقدام می‌شود تا مضامین پایه تشکیل دهنده مضامین سازمان دهنده تلقی گردند. این مرحله، شامل جستجو و شناسایی مضامین است که مضامین پس از تطبیق کدها با مضامین بالقوه از بخش کدگذاری شده متن استخراج می‌شود. مضامین سازمان‌دهنده شامل مضامین حاصل از ترکیب و تلخیص مضامین پایه‌ای است که براساس کدهای باز و از طریق مصاحبه‌ها ایجاد شده‌اند. براساس مرور مفاهیم مشابه در کدهای پایه زمینه‌ی تشخیص و تخصیص مضامین هم مفهوم به یک مفهوم مشترک در یک کد مشخص، این مرحله به سرانجام می‌رسد. لذا طبق جداول ایجاد شده، نسبت به تخصیص هر یک از مضامین پایه به یک مضمون سازمان‌دهنده اقدام گردید.

❖ نامگذاری ترکیبی مضامین/مضامین فراگیر

مضامین فراگیر شامل مضامین عالی دربرگیرنده حاکم بر متن به مثابه کل است. در واقع کلیه ابعاد مضامین سازمان‌دهنده به واحدی بزرگتر در قالب مضامین فراگیر تفکیک می‌شوند و انتخاب نام آن‌ها براساس ابعاد نظری یا استانداردهای مرتبط با پدیده‌ی مورد بررسی ملموس می‌گردد. شیوه‌ی انجام کدگذاری براین اساس است که هرچه از کدگذاری پایه به سمت کدگذاری فراگیر حرکت می‌شود، داده‌ها براساس شباهت‌ها و تفاوت‌های کیفی در مقولات گسترده‌تر دسته‌بندی می‌شوند و مضامین بدست آمد در هر مرحله از کدگذاری؛ انتزاعی‌تر از مضامین قبلی می‌گردند. به این معنا که در هر مرحله از کدگذاری از حجم داده‌ها کم و بر محتوای آن افزوده می‌گردد. لذا با عنایت به توضیح‌های داده شده در این بخش اقدام به تفکیک مضامین سازمان‌دهنده به مضامین فراگیر می‌گردد.

❖ ارائه چارچوب نظری

در این مطالعه، با مرور ۱۰ پژوهش اولیه انتخاب شده از محتوای پژوهش‌های مشابه سه مضمون فراگیر انتخاب شد و سپس براساس این مضامین نسبت به انجام مصاحبه و کدگذاری اقدام گردید که باتوجه به نقطه اشباع تئوریک، ۱۲ مصاحبه در مدت زمان تقریبی ۱۳ ساعت با خبرگان

باتوجه به تایید ۷ پژوهش، همانطور که مشخص شده است، مضامین فراگیری که بیش از نصف پژوهش‌های تایید شده را کسب نمودند، به عنوان مضامین فراگیر انتخاب شدند. در این فرآیند می‌بایست براساس مضامین فراگیر و مصاحبه‌های انجام شده، نسبت به تعیین مضامین پایه و سازمان دهنده اقدام نمود. برای این منظور می‌بایست ابتدا نسبت به کدگذاری اولیه اقدام نمود.

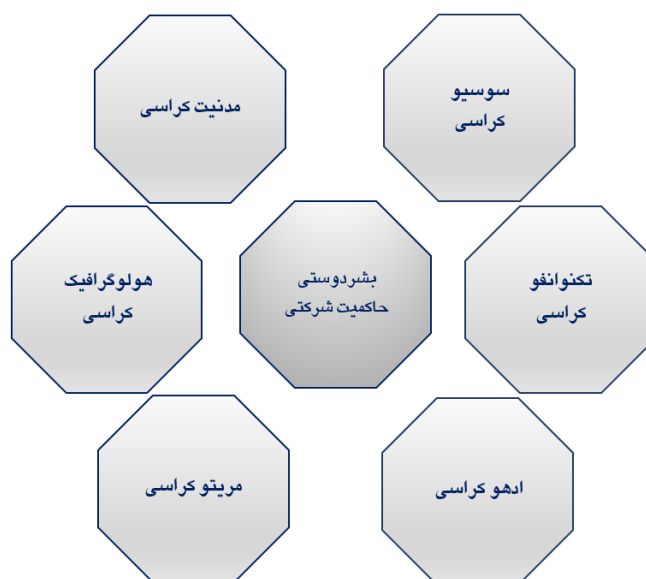
❖ کدگذاری اولیه

جهت ایجاد کدهای اولیه (باز) در مرحله اول، برای تسهیل شکل استقراء در تحلیل مضمون، ابتدا از فرآیند سیستماتیک ارزیابی انتقادی برای شناسایی مضامین فراگیر بشردوستی حاکمیتی بهره برده شد. در این مطالعه باتوجه به مرور محتوایی پژوهش‌های گذشته، سه مبنای بشردوستی حاکمیتی برای حفاظت از حقوق سهامداران؛ مبنای بشردوستی حاکمیتی برای توسعه ساختارهای نظارتی و مبنای بشردوستی حاکمیتی برای توسعه شهروند شریکی به عنوان مضامین فراگیر انتخاب شدند که برای کدگذاری اولیه و براساس سوالات مصاحبه مسیر تعیین مضامین پایه را مشخص نمودند. در انجام فرآیند کدگذاری باز، با طراحی پروتکلی مبتنی بر ایجاد فضای باز در سوالات اولیه، تلاش گردید تا رسیدن به کدهای تفکیک شده، سوالات به صورت رفت و برگشت مطرح گردد تا با جلورفتن مصاحبه‌ها، دست محققان این پژوهش برای تخصیص کدهای تعیین‌شده به مضامین پایه و سپس مضامین سازنده باز باشد و در ادامه نسبت به طرح سوالات نیمه‌ساختار یافته برای رسیدن به نقطه اشباع تئوریک اقدام لازم صورت پذیرد. منظور از رفت و برگشتی در کدگذاری باز، بدین معنا است که با استخراج کدهای مفهومی مشترک و با پالایش و حذف موارد تکراری، با بهره‌گیری از مبانی نظری و تطبیق آن‌ها، عمل کاهش این مفاهیم در قالب مقوله‌های فرعی، سازماندهی شود. لذا براساس این پروتکل، در زمان مصاحبه و طرح سوالات، اگر نکته مبهمی در بیان پاسخ مصاحبه‌شوندگان بود، آن مبحث آنقدر ادامه می‌یافت تا سوال‌های بعدی از دل آن شکل گیرد. به طوریکه این نکات مبهم، خود ایجادکننده سوالاتی در همان مصاحبه یا مصاحبه‌های بعدی محسوب قلمداد می‌شدند. لذا این فرآیند آنقدر ادامه یافت تا نقطه اشباع تئوریک تعیین گردد و پس از آنکه اطمینان حاصل می‌شد، مصاحبه‌ها کد جدیدی ایجاد نمی‌کنند، پایان مصاحبه اعلام گردید.

انجام گرفت و مجموعاً ۳۶ مضمون پایه و ۶ مضمون سازمان دهنده بر مبنای ۳ مضمون فراگیر ایجاد شدند. لذا در یک دسته‌بندی کلی می‌توان مجموع مضامین پایه؛ سازمان‌دهنده و فراگیر را در قالب جدول (۶) و شکل (۵) می‌گردد. به ترتیب زیر ارائه نمود.

جدول (۶) تفکیک مضامین بشردوستی حاکمیت شرکتی

مضامین پایه	مضامین سازمان‌دهنده	مضامین فراگیر
	مدنیت کراسی	مبنای بشردوستی حاکمیتی برای حفاظت از حقوق سهامداران
توسعه حق تقدم برای سهامداران		
افزایش درصد سهام شناور آزاد		
توسعه حسابداری قضایی		
تفکیک مالکیت از کنترل		
سرمایه‌سازی اجتماعی سهامداران		
حضور نماینده سهامداران خرد در هیئت مدیره		
توسعه طرح پرداخت غرامت به سهامداران		
توسعه تصمیم‌گیری جمعی برای حفاظت از منافع سهامداران	سوسیو کراسی	
پاسخگویی فراگیر به انتظارات حداکثری سهامداران		
ارزیابی دوره ای عملکرد مدیران جهت حفاظت از منافع سهامداران		مبنای بشردوستی حاکمیتی برای توسعه ساختارهای نظارتی
شفاف نمودن فرآیند انتخاب مدیران در اساسنامه شرکت و ابلاغ به سهامداران		
تسهیل ارتباط مضاعف بین ساختار مدیریتی و حاکمیت شرکتی در حفاظت از منافع سهامداران		
مشروعیت بخشی به انتظارات سهامداران در راهبردهای استراتژیک	هولوگرافیک کراسی	
توسعه نوآوری‌های شرکت در بازار رقابتی		
دانش افزایی فراگیر در عملکردهای منابع انسانی		
توسعه تیم‌های مرزگستر درون سازمانی در شناخت تغییرات محیطی		
توسعه فرهنگ کل‌گرا در ساختارهای نظارتی		
توسعه تیم‌های سازمانی جهت پویایی حل مسائل ساختاری		
توسعه تفکر سیستمی در ساختارهای نظارتی		
توسعه سیستم اطلاعات مدیریت راهبری شرکتی (GMIS)	تکنوانفو کراسی	مبنای بشردوستی حاکمیتی برای توسعه شهرت شرکتی
توسعه سیستم برنامه‌ریزی مالی «ERF»		
توسعه سیستم عملیات مدیریت منابع انسانی (HMIS)		
توسعه سیستم عملیات مدیریت مالی (FTPS)		
سیستم اطلاعات مدیریت سهامداران «SMIS»		
توسعه زبان گزارشگری تجاری توسعه پذیری (XBRL)		
توسعه اکوسیستم کارآفرینی شرکتی	ادهو کراسی	
توسعه اقتضائی مسئولیت‌پذیری شرکتی		
توسعه یادگیری شرکتی		
توسعه تمرکززدایی شرکتی		
توسعه انعطاف‌پذیری رسمیت شرکتی		
تعیین معیارهای شفاف و مشخص در انتصاب مدیرعامل	مریتو کراسی	مبنای بشردوستی حاکمیتی برای توسعه عدالت و برابری منابع انسانی
رعایت اصل شایسته‌سالاری در ترکیب هیئت مدیره		
توسعه سطح حرفه‌ای‌گرایی منابع انسانی		
توسعه پاداش رقابتی به مدیران و منابع انسانی		
توسعه آموزش‌های پایدار به منابع انسانی		
توسعه عدالت و برابری منابع انسانی		

شکل (۵) چارچوب نظری بشردوستی حاکمیت شرکتی

تحلیل دلفی براساس میانگین و ضریب توافق، تلاش شده تا مضامین سازمان دهنده همراستا با واقعیت‌های شرکت‌های بازار سرمایه، مورد ارزیابی قرار گیرد. بدین منظور این مضامین پایه برای نظرسنجی در قالب یک چک لیست ۷ گزینه‌ای در اختیار متخصصان قرار گرفت که جدول (۷) نتایج تحلیل دلفی را نشان می‌دهد.

در این بخش پس از انجام تحلیل مضمون، می‌بایست نسبت به تدوین چک لیست ۷ گزینه‌ای لیکرت برای انجام تحلیل دلفی توسط اعضای پانل اقدام نمود. شایان ذکر است در گام اول قبل از انجام بازنمایی سیستمی از تعداد ۱۲ نفر از خبرگان خواسته شد تا نسبت به توازن مفهومی معیارهای پژوهش، امتیاز لازم را به هر یک از مضامین سازمان دهنده در راستای مضامین فراگیر ارائه دهند. لذا طی دو دور

جدول (۷) فرآیند گام اول و دوم تحلیل دلفی

نتیجه	دور دوم دلفی			دور اول دلفی			مضامین سازمان دهنده	مضامین فراگیر
	ضریب توافق	میانگین	ادغام	ضریب توافق	میانگین	مضامین سازمان دهنده		
تایید	۰/۸۲	۶/۱۰	-	۰/۷۵	۵/۵۰	مدنیت کراسی	حفاظت از حقوق سهامداران	
تایید	۰/۸۵	۶/۲۰	-	۰/۸۰	۶	سوسیو کراسی		
تایید	۰/۸۸	۶/۳۰	-	۰/۷۰	۵/۴۰	هولوگرافیک کراسی	ساختارهای نظارتی	
تایید	۰/۷۵	۵/۵۰	-	۰/۶۵	۵/۳۰	تکنوانفو کراسی		
تایید	۰/۷۵	۵/۵۰	-	۰/۶۵	۵/۲۰	ادهو کراسی	رویکرد شهروند شرکتی	
تایید	۰/۷۵	۵/۵۰	-	۰/۶۵	۵/۲۰	مریتو کراسی		

براین اساس، ابتدا نسبت به تعیین نوع ارزیابی فازی براساس روش سنتروید^۱ اقدام نمود. در روش سنتروید $C_{\bar{A}}(x)$ یک مجموعه فازی بازه‌ای، اجتماع مراکز کلیه n_A مجموعه فازی است که به صورت $A_e [C_{\bar{A}}(A_e)]$ بیان می‌شود.

$$C_{\bar{A}} = \bigcup_{\forall A_e} c_{\bar{A}}(A_e) = \{c_1(\bar{A}), \dots, c_r(\bar{A})\}, \quad (1)$$

نتایج تحلیل دلفی براساس دو مرحله از تحلیل دلفی نشان می‌دهد که تمامی مضامین سازمان دهنده همراستا با مضمون فراگیر از پایایی و حداجماع نظری لازم برخوردار می‌باشد. لذا باهدف پاسخ به تعیین تأثیرگذارترین مضمون بشردوستی حاکمیت شرکتی در سطح شرکت‌های بازار سرمایه، از تحلیل ماتریس رتبه‌بندی بهره برده می‌شود.

¹ Centroid of a Fuzzy Set

که اعتبارسنجی ابعاد شناسایی شده‌ی پژوهش تعیین شدند. سپس از طریق دستور و ارزش فازی براساس دستور trimf در نرم‌افزار متلب که در شکل (۶) مشخص است، به سه بخش مقایسه فازی سلسله مراتبی؛ ویکور و ایداس انجام می‌شود.

```

1 clear all
2 close all
3 clc
4
5 % 1-> very low value 2-> low value 3-> middle 4-> high value 5-> very high value
6
7 output_values=cellstr({'very low'; 'low' 'middle' 'high' 'very high'});
8
9 output=A1; A2; A3; A4;
10 input_A1=A1; A1=A2; A1=A3; A1=A4;
11 input_2=A1;
12 if (input_A4<A1 && input_A4>A3 && input_A3>A2 && input_A4>A2)
13     output=A4;
14 end
15 output=output_values(output)'; A4*
16
    
```

شکل (۶) دستور trimf در نرم‌افزار متلب

همانطور که مشاهده می‌شود، طبق دستور IF مقایسه بین داده‌های ورودی به صورت خودکار در قالب ۳ حالت (ارزش واقعی یا وزن کمی)؛ حالت A2 (ارزش وزنی ایداس)؛ حالت A3 (ارزش وزنی فازی ای اچ پی) و حالت A4 (ارزش وزنی شهودی) را به صورت تطبیقی باهم مقایسه می‌نماید. باتوجه به ارزش واقعی و ارزش شهودی، براساس سه تحلیل FAHP، VIKOR و EDAS به عنوان مجموعه تحلیل‌های فازی، از طریق مقایسه بین آن‌ها اقدام به انتخاب بهترین روش تحلیل می‌شود. برای این منظور مقایسه از طریق نمودار پلات صورت پذیرفت. این نمودار نیز تفاوت‌ها را براساس مقدار واقعی را براساس سه معیار EDAS، VIKOR و FAHP نشان می‌دهد. در این روش کل داده‌ها به K دسته تقریباً مساوری تقسیم می‌شوند. (K - 1) دسته برای آموزش مدل و دسته باقیمانده برای آزمایش مدل به کار می‌رود. به این ترتیب به تعداد K مرتبه مدل آموزش و آزمایش مورد محاسبه قرار می‌گیرد (هی و همکاران^۲، ۲۰۱۹). لذا برای تقسیم بندی کل داده‌ها به مجموعه داده‌های آموزش (سه حالت مورد نظر) و آزمایش (تعاریف پیش فرض براساس داده‌ها) به روش اعتبار سنجی ۱۰ باره استفاده شده است.

$$c_l(\tilde{A}) = \min_{\forall A_e} c_{\tilde{A}}(A_e) = \min_{\forall \theta \in [\underline{\mu}_{\tilde{A}}(x_i), \bar{\mu}_{\tilde{A}}(x_i)]} \left(\frac{\sum_{i=1}^N x_i \theta_i}{\sum_{i=1}^N \theta_i} \right) \quad (2)$$

$$c_r(\tilde{A}) = \max_{\forall A_e} c_{\tilde{A}}(A_e) = \max_{\forall \theta \in [\underline{\mu}_{\tilde{A}}(x_i), \bar{\mu}_{\tilde{A}}(x_i)]} \left(\frac{\sum_{i=1}^N x_i \theta_i}{\sum_{i=1}^N \theta_i} \right) \quad (3)$$

کارنیک و مندل (۲۰۰۱) جهت محاسبه $c_l(\tilde{A})$ و $c_r(\tilde{A})$ ، الگوریتم‌هایی تکراری پیشنهاد نمودند. الگوریتم تکراری برای $c_r(\tilde{A})$ به شرح ذیل می‌باشد:

- **گام اول.** θ را تعیین کنید، برای $i = 1, 2, \dots, N$ ، $\theta_i = (\underline{\mu}_{\tilde{A}}(x_i) + \bar{\mu}_{\tilde{A}}(x_i)) / 2$ می‌باشد و با استفاده از معادله زیر، $c' = c(\theta_1, \dots, \theta_N) = \sum_{i=1}^N x_i \theta_i / \sum_{i=1}^N \theta_i$ محاسبه کنید.

- **گام دوم.** k به گونه‌ای بیابید که $1 \leq k \leq N - 1$ باشد. $x_k \leq c' \leq x_{k+1}$ که

- **گام سوم** برای $i \leq k$ ، $\theta = \underline{\mu}_{\tilde{A}}(x_i)$ و برای $i > k$ ، $\theta = \bar{\mu}_{\tilde{A}}(x_i)$ تعیین نمایید و با استفاده از معادله (۴)، $C_r(k)$ محاسبه می‌شود.

$$C_{r_k} = \frac{\sum_{i=1}^k x_i \underline{\mu}_{\tilde{A}}(x_i) + \sum_{i=k+1}^N x_i \bar{\mu}_{\tilde{A}}(x_i)}{\sum_{i=1}^k \underline{\mu}_{\tilde{A}}(x_i) + \sum_{i=k+1}^N \bar{\mu}_{\tilde{A}}(x_i)} \quad (4)$$

- **گام چهارم** اینکه $c_r(k) = c'$ است، را بررسی کنید. اگر بله، صبر کنید. $C_r(k)$ حداقل مقدار $c_r(\tilde{A})$ است. اگر خیر، به مرحله ۵ بروید.

- **گام پنجم.** $c_r(k) = c'$ را به دست آورده و تحلیل‌ها به مرحله‌ی (ب) وارد می‌شوند.

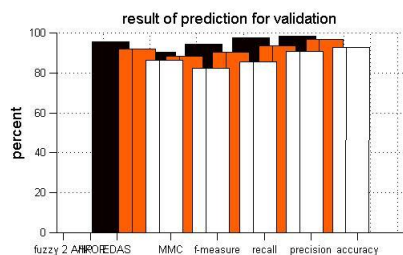
حداقل $c_l(\tilde{A})$ را می‌توان با استفاده از روشی مشابه با روشی که در بالا توضیح داده شد، به راحتی بدست آورد. در گام سوم این بخش برای $i \leq k$ ، $\theta = \underline{\mu}_{\tilde{A}}(x_i)$ و برای $i > k$ ، $\theta = \bar{\mu}_{\tilde{A}}(x_i)$ با استفاده از معادله (۵) محاسبه انجام می‌شود (کارنیک و مندل^۱، ۲۰۰۱).

$$C_{l_k} = \frac{\sum_{i=1}^k x_i \bar{\mu}_{\tilde{A}}(x_i) + \sum_{i=k+1}^N x_i \underline{\mu}_{\tilde{A}}(x_i)}{\sum_{i=1}^k \bar{\mu}_{\tilde{A}}(x_i) + \sum_{i=k+1}^N \underline{\mu}_{\tilde{A}}(x_i)} \quad (5)$$

باتوجه به روابط تعریف شده برای سنجش مطلوب‌ترین مبنای فازی برای ارزیابی مضامین بشردوستی حاکمیت شرکتی، می‌بایست وزن‌های مربوط به هر یک از معیارهای

² He et al

¹ Karnik & Mendel


```

Time taken to build model: 0.02 seconds
=== Stratified cross-validation ===
=== Summary ===
Correctly Classified Instances      18      100 %
Incorrectly Classified Instances    0         0 %
Kappa statistics                    1
Mean absolute error                 0
Root mean squared error             0
Relative absolute error             0 %
Root relative squared error         0 %
Coverage of cases (0.95 level)     100 %
Total Number of Instances          32
=== Detailed Accuracy by Class ===
Weighted Avg.  MMC  Accuracy  Precision  Recall  F-Measure
a  64.32011  91.37291  63.21937  77.18391  48.17262
b  88.12038  94.38860  91.29009  49.32036  71.09035
c  62.53999  81.28307  55.18542  92.38912  69.18327

=== Confusion Matrix ===
a b c <-- Classified as
18 0 a=a
18 0 b=b
18 0 c=c
    
```

شکل (۸) کدهای دستوری اعتبارسنجی روش‌های تحلیل فازی

نمودار (۱) اعتبارسنجی گزاره‌ها در انتخاب بهترین تحلیل

همانطور که مشاهده می‌شود، اعتبارسنجی برای EDAS و VIKOR؛ FAHP؛ روش‌ها با توجه به رنگ‌های اعلام شده، مشخص گردیده است و معیارهای فوق نشان‌دهنده تایید اعتبارسنجی گزاره‌های پژوهش را نشان می‌دهد. مجموع امتیازهای نمودار فوق در جدول (۸) ارائه شده است.

همانطور که در دستور *Stratified cross-validation* مشاهده می‌شود، بر مبنای *Correctly Classified Instances* ۱۸ نفر موارد مورد تایید در جهت سنجش اعتبار، داده‌های بخش‌های فازی سلسله مراتبی؛ ویکور و تاپسیس براساس ۵ آیت MMC؛ *f - accuracy* و *precision*؛ *Recall*؛ *measure* دسته‌بندی شد.

جدول (۸) اعتبارسنجی مقادیر فازی برای تعیین مطلوب‌ترین مضامین بشردوستی حاکمیت شرکتی

مقادیر	MMC	f - measure	recall	precision	accuracy	Rank
مقادیر ویکور	64.32	48.17	77.18	63.21	91.37	C
مقادیر فازی*	88.12	71.09	49.32	91.29	94.38	A
مقادیر ایداس	62.54	69.18	92.38	55.18	81.28	B

مقایسه‌ی زوجی هریک از ابعاد شناسایی شده توسط مشارکت‌کنندگان اقدام نمود. لذا جهت ارزیابی هریک از مضامین بشردوستی حاکمیت شرکتی، نسبت به توزیع مقیاس‌های زبانی بین اعضای جامعه هدف در بخش کمی اقدام می‌شود تا براساس مقایسه‌ی زوجی، اقدام به امتیازدهی هریک از پیامدها براساس جدول زیر نمایند.

لذا همانطور که مشخص است، مطلوب‌ترین مقدار فازی برای تعیین مطلوب‌ترین مضامین بشردوستی حاکمیت شرکتی، نوع تحلیل فازی سلسله مراتبی است که در ادامه از شکل پیشرفته این تحلیل در قالب تحلیل تودیم فازی سلسله مراتبی بهره برده خواهد شد. پس از انتخاب این مبنای فازی جهت تحلیل در ادامه می‌بایست در گام اول نسبت به اختصاص امتیاز براساس مقیاس زبانی از طریق

جدول (۹) مقیاس‌های زبانی براساس روابط زوجی

مقادیر فازی	متغیرهای زبانی
(۸،۹،۹)	تأثیر خیلی بالا
(۶،۷،۸)	تأثیر بالا
(۴،۵،۶)	تأثیر پایین
(۲،۳،۴)	تأثیر خیلی پایین
(۱،۱،۱)	بدون تأثیر

«تأثیر خیلی بالا»؛ تا «بدون تأثیر» در پرسشنامه استفاده شده است و برای هر کدام از آن‌ها مجموعه‌های فازی با توابع

به عبارت دیگر، در این بخش، برای هریک از مضامین بشردوستی حاکمیت شرکتی شناسایی شده، طیف پنج‌تایی

$$\tilde{Z}_h = 1/K \times \tilde{O}_h; \quad h = l, m, u$$

رابطه

(۷)

$$K = \max_{1 \leq i \leq n} (\sum_{j=1}^n U_{ij})$$

رابطه (۸)

$$\tilde{Z} = \begin{bmatrix} \tilde{Z}_{11} & \cdots & \tilde{Z}_{1n} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ \tilde{Z}_{m1} & \cdots & \tilde{Z}_{mn} \end{bmatrix}$$

رابطه

(۹)

مرحله پنجم: محاسبه ماتریس (\tilde{V})

در واقع براساس آنکه از معیارهای زبانی سه مولفه‌ای و مثلی برای این تحلیل استفاده می‌شود، درایه‌های هر عنصر سه درایه‌ای در ماتریس نرمال شده تفکیک می‌شوند تا سه ماتریس \tilde{Z}_l ; \tilde{Z}_m و \tilde{Z}_u تعیین گردند. سپس برای هر ماتریس حد فازی ($l''_{ij}; m''_{ij}; u''_{ij}$) براساس روابط (۱۰) تا (۱۲) محاسبه می‌شود.

$$l''_{ij} = \tilde{Z}_l \times (I - \tilde{Z}_l)^{-1}$$

رابطه

(۱۰)

$$m''_{ij} = \tilde{Z}_m \times (I - \tilde{Z}_m)^{-1}$$

رابطه (۱۱)

$$u''_{ij} = \tilde{Z}_u \times (I - \tilde{Z}_u)^{-1}$$

رابطه (۱۲)

پس از این روابط می‌بایست برای محاسبه‌ی ماتریس \tilde{V} ، هرکدام از حدهای پایین؛ میانه و بالای مثلثی را باهم ترکیب نمود. به عبارت دیگر اعضای ماتریس‌های ($l''_{ij}; m''_{ij}; u''_{ij}$) به ترتیب درایه‌های اول؛ دوم و سوم عناصر ماتریس \tilde{V} را تشکیل می‌دهند که در رابطه (۱۳) مشخص شده است.

$$\tilde{V} = \begin{bmatrix} \tilde{V}_{11} & \cdots & \tilde{V}_{1n} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ \tilde{V}_{m1} & \cdots & \tilde{V}_{mn} \end{bmatrix}$$

رابطه

(۱۳)

مرحله ششم: تبدیل اعداد فازی به اعداد غیرفازی

عضویت فازی تعریف شد. دلیل این انتخاب آن است که این اعداد اغلب در کاربردهای کنترلرهای فازی همچون تصمیم‌گیری جهت انتخاب بهترین راه‌حل مورد استفاده قرار می‌گیرند. حال باهدف بسط تعاریف اولیه اعداد فازی، ابتدا اقدام به ارائه مدل‌های ریاضی در این رابطه می‌شود.

مرحله اول: طراحی معیارهای زبانی فازی

در این مرحله براساس معیارهای تعیین شده در بخش کیفی، برای تصمیم‌گیری مورد استفاده قرار می‌گیرد. به منظور از بین بردن عدم اطمینان باید این معیارها را براساس معیارهای زبانی که در جدول (۹) آمده است، تنظیم نمود. پس از اخذ پرسشنامه‌ها به هر کدام از واژه‌های زبانی مقادیر متناظرش، مطابق جدول (۱۵)، اختصاص داده می‌شود.

مرحله دوم: ارائه چک لیست‌های ماترسی به مشارکت‌کنندگان

در این مرحله از هریک از مشارکت‌کنندگان درخواست می‌گردد که اقدام به مشخص کردن اثر هر بُعد بر ابعاد دیگر را به صورت زوجی مورد مقایسه قرار دهد. در واقع نماد $\tilde{o}_{ij} = (l_{ij} \cdot m_{ij} \cdot u_{ij})$ نشان‌دهنده‌ی نظر پاسخ دهنده در مورد تأثیر هرکدام از بُعدهای شناسایی شده بر ابعاد دیگر است. به عبارت دیگر اثر بُعد ستون «i» بر بُعد سطر «j» مورد بررسی قرار می‌گیرد.

مرحله سوم: ماتریس تصمیم‌گیری اولیه

ماتریس تصمیم‌گیری اولیه « \tilde{O} » در واقع از میانگین ساده نظرات همه‌ی مشارکت‌کنندگان که چک لیست‌ها را مورد ارزیابی قرار دادند، استخراج می‌شود و طبق رابطه (۱) محاسبه می‌شود که در آن $\tilde{o}_{ij} = (l_{ij} \cdot m_{ij} \cdot u_{ij})$ مجموع ابعاد فازی مثلثی هستند.

$$\tilde{O} = \begin{bmatrix} \tilde{o}_{11} & \cdots & \tilde{o}_{1n} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ \tilde{o}_{m1} & \cdots & \tilde{o}_{mn} \end{bmatrix} \cdot \tilde{o}_{ij} = \frac{1}{P} \times \sum_{P=1}^P \tilde{\alpha}_{ij}^P$$

رابطه (۶)

مرحله چهارم: محاسبه ماتریس نرمال شده (\tilde{Z})

برای نرمال‌سازی ماتریسی ابعاد شناسایی شده، باید مجموع مقادیر آن معیار بر مجموع تمامی مولفه‌ها (عناصر ستون) تقسیم شود. لذا برای تعیین ماتریس نرمال شده از روابط (۷) تا (۹) استفاده می‌شود.

(۱۱) می‌بایست $\varphi_F = (E_i, E_j)$ محاسبه شود.

$$\varphi_F = (E_i, E_j) = \begin{cases} \sqrt{w_F \times (P_{ij} - P_{ji}), (P_{ij} - P_{ji}) > 0} \\ 0, (P_{ij} - P_{ji}) = 0 \\ \frac{-1}{\theta} \sqrt{\frac{-(P_{ij} - P_{ji})}{w_F}}, (P_{ij} - P_{ji}) < 0 \end{cases}$$

رابطه (۱۱)

لذا θ را فاکتور کاهش می‌بایست در نظر گرفت.

❖ **گام دوم** در این گام می‌بایست اندازه تسلط

گزینه E_i بر گزینه E_j را براساس تشریح رابطه (۱۲) محاسبه نمود.

$$\delta(E_i, E_j) = \sum_{F=1}^m \varphi_F = (E_i, E_j), \forall (i, j), i \neq j$$

رابطه (۱۲)

❖ **گام سوم** در نهایت می‌بایست اوزان نهایی

هریک از معیارهای شناسایی شده را براساس بسط رابطه (۱۳) به ترتیب زیر محاسبه نمود.

$$w_j = \frac{\delta(E_j)}{\sum_{j=1}^n \delta(E_j)}$$

رابطه

(۱۳)

لذا براساس معیارهای شناسایی شده در خصوص تبیین مضامین بشردوستی حاکمیت شرکتی، وزن‌دهی برای تعیین مطلوب‌ترین مضمون بشردوستی حاکمیت شرکتی، صورت می‌پذیرد. باتوجه به توضیح‌های داده شده ابتدا می‌بایست به منظور مقایسه معیارها با یکدیگر از ۵ تعداد عبارت کلامی جدول (۱۵) نسبت به تشکیل ماتریس فازی اقدام نمود. همانطور که مشاهده می‌شود ماتریس مقایسه زوجی فازی هر یک از مضامین بشردوستی حاکمیت شرکتی مشتقه طبق جدول (۱۷) تعیین شدند که در ادامه می‌بایست براساس الگوریتم دیمتل فازی، ابتدا نسبت به تعیین تفاضل نسبی سطر و ستون برای تعیین بهینه‌سازی مطلوبیت هر یک از ابعاد شناسایی شده اقدام نمود. در این ماتریس، همانطور که پیش‌تر توضیح داده شد $\tilde{X}_{ij} = (l_{ij}, m_{ij}, u_{ij})$ اعداد فازی مثلثی می‌باشند و $\tilde{X}_{ii} = (0, 0, 0)$ در نظر گرفته می‌شوند. برای در نظر گرفتن نظر همه خبرگان طبق رابطه (۱۴) از آن‌ها میانگین حسابی می‌گیریم.

در این مرحله می‌بایست براساس رابطه (۱۴) اعداد فازی به غیرفازی تبدیل شوند که براساس رابطه (۱۴) m و u به ترتیب درایه‌های اول؛ دوم و سوم هر عنصر می‌باشند.

$$V = \frac{(l+4m+u)}{6}$$

رابطه

(۱۴)

مرحله هفتم: سنجش $D_i + R_i$ و $D_i - R_i$ برای

تعیین بهینه‌سازی مطلوبیت

در این مرحله به ترتیب از جمع هر سطر و ستون ماتریس غیرفازی شده، D و R برای هر عامل، به دست می‌آیند. سپس می‌بایست باتوجه به عناصر $D_i - R_i$ و $D_i + R_i$ شدت اثرگذاری و اثرپذیری در هر درایه را محاسبه نمود که در واقع مبنایی برای تصمیم‌گیری به حساب می‌آیند. در نهایت وزن هر معیار باتوجه به میزان اهمیت هر معیار برای دستیابی به بهینه‌سازی، وارد فرآیند تحلیل تودیم می‌گردد. این فرآیند به عنوان یکی از فرآیندهای فازی تصمیم‌گیری چندمعیاره جدید محسوب می‌شود که با ترکیب اوزان از طریق تکنیک دیمتل تشکیل می‌شوند.

جدول (۱۰) استنتاج فازی تودیم در تعیین اهمیت معیارهای

اولیه				
F_n	...	F_2	F_1	
W_m	...	W_2	W_1	W_F
P_{1m}	...	P_{12}	P_{11}	E_1
P_{2m}	...	P_{22}	P_{21}	E_2
\vdots	\vdots	\vdots	\vdots	\vdots
P_{nm}	...	P_{n2}	P_{n1}	E_n

در این ماتریس m معیار شامل (F_1, \dots, F_m) و n گزینه (E_1, \dots, E_n) در دسترسی می‌باشند، به گونه‌ای که P_{ij} امتیاز اختصاص‌یافته به گزینه i ام باتوجه به معیار j ام $(F = 1, \dots, m)$ است. همچنین وزن اهمیت معیار F ام است. گام‌های اجرای فرآیند استنتاج فازی تودیم را می‌توان طی سه گام به ترتیب زیر از رابطه (۱۱) تا (۱۳) مشاهده نمود.

❖ **گام اول** اگر P_{ij} و P_{ji} به ترتیب مجموع امتیاز

اختصاص‌یافته به گزینه‌های پژوهش باتوجه به ابعاد $(j = 1, \dots, m)$ باشد، می‌بایست ابتدا تفاضل نسبی $(P_{ij} - P_{ji})$ معیارهای شناسایی‌شده را محاسبه نمود. لذا طبق رابطه

است و \tilde{z} عدد فازی مثلثی به صورت $\tilde{z}_{ij} = (l'_{ij}, m'_{ij}, u'_{ij})$ است. جدول (۱۱) میانگین مقایسات زوجی را نشان می‌دهد:

$$\tilde{z} = \frac{\tilde{x}^1 \oplus \tilde{x}^2 \oplus \tilde{x}^3 \oplus \dots \oplus \tilde{x}^p}{p}$$

رابطه (۱۴)

در این فرمول p تعداد خبرگان و $\tilde{x}^1, \tilde{x}^2, \dots, \tilde{x}^p$ به ترتیب ماتریس مقایسه زوجی هریک از مشارکت‌کنندگان پژوهش

جدول (۱۱) ماتریس مستقیم فازی بین ابعاد

	V1			V2			V3			V4			V5			V6		
	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>u</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>u</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>u</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>u</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>u</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>u</i>
V1	0	0	0	0.56	0.81	0.88	0.44	0.69	0.88	0.56	0.81	0.94	0.5	0.75	0.93	0.62	0.87	0.93
V2	0.3	0.5	0.6	0	0	0	0.5	0.7	0.8	0.4	0.6	0.8	0.4	0.6	0.8	0.5	0.8	0.9
V3	0.3	0.5	0.6	0.3	0.6	0.8	0	0	0	0.6	0.9	1	0.5	0.7	0.9	0.5	0.8	0.9
V4	0.6	0.8	1	0.3	0.5	0.8	0.5	0.8	0.8	0	0	0	0.6	0.8	0.9	0.6	0.9	1
V5	0.6	0.9	1	0.3	0.5	0.7	0.6	0.8	0.9	0.6	0.8	0.9	0	0	0	0.6	0.8	0.9
V6	0.688	0.938	1	0.375	0.63	0.88	0.31	0.56	0.75	0.44	0.69	0.88	0.5	0.75	0.938	0.563	0.813	0.938

برای نرمالیزه کردن ماتریس به‌دست آمده از رابطه‌های (۱۵) و (۱۶) استفاده می‌شود

$$\tilde{H}_{ij} = \frac{\tilde{z}_{ij}}{r} = \left(\frac{l'_{ij}}{r}, \frac{m'_{ij}}{r}, \frac{u'_{ij}}{r} \right) = (l''_{ij}, m''_{ij}, u''_{ij})$$

رابطه (۱۵)

که r از رابطه زیر به‌دست می‌آید:

$$r = \max_{1 \leq i \leq n} (\sum_{j=1}^n u_{ij})$$

رابطه (۱۶)

جدول (۱۲) ماتریس روابط نرمالیزه شده‌ی معیارهای پژوهش

	V1			V2			V3			V4			V5			V6		
	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>u</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>u</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>u</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>u</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>u</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>u</i>
V1	0	0	0	0.019	0.027	0.029	0.015	0.023	0.029	0.019	0.027	0.032	0.006	0.013	0.019	0.011	0.011	0.025
V2	0.013	0.017	0.021	0	0	0	0.017	0.025	0.029	0.015	0.023	0.027	0.021	0.029	0.032	0.021	0.021	0.034
V3	0.011	0.017	0.023	0.013	0.021	0.029	0	0	0	0.023	0.032	0.034	0.017	0.025	0.032	0.021	0.021	0.032
V4	0.021	0.029	0.034	0.011	0.019	0.027	0.019	0.027	0.029	0	0	0	0.015	0.023	0.029	0.019	0.019	0.032
V5	0.023	0.032	0.034	0.011	0.017	0.025	0.021	0.029	0.032	0.021	0.029	0.032	0	0	0	0.019	0.019	0.032
V6	0.023	0.032	0.034	0.013	0.021	0.029	0.011	0.019	0.025	0.015	0.023	0.029	0.17	0.032	0	0	0	0

$$\tilde{D} = (\tilde{D}_i)_{n \times 1} = [\sum_{j=1}^n \tilde{T}_{ij}]_{n \times 1}$$

رابطه

(۱۷)

در گام بعدی به‌دست آوردن مجموع سطرها و ستون‌های ماتریس \tilde{T} است. مجموع سطرها و ستون‌ها با توجه به روابط (۱۷) و (۱۸) محاسبه می‌شود.

مرحله بعدی میزان اهمیت ابعاد $(\bar{D}_i + \bar{R}_i)$ و رابطه بین معیارها $(\bar{D}_i - \bar{R}_i)$ مشخص می‌گردد. اگر $\bar{D}_i - \bar{R}_i > 0$ باشد معیار مربوطه اثرگذار و اگر $\bar{D}_i - \bar{R}_i < 0$ باشد معیار مربوطه اثرپذیر است. جدول (۱۳) $\bar{D}_i + \bar{R}_i$ و $\bar{D}_i - \bar{R}_i$ را نشان می‌دهد.

$$\bar{R} = (\bar{R}_i)_{1 \times n} = [\sum_{i=1}^n \bar{T}_{ij}]_{1 \times n}$$

رابطه (۱۸)

که \bar{D} و \bar{R} به ترتیب ماتریس $n \times 1$ و $1 \times n$ هستند.

جدول (۱۳) اهمیت و تأثیرگذاری ابعاد

	V	\bar{D}	\bar{R}	$\bar{D} + \bar{R}$	$\bar{D} - \bar{R}$	علت «»	Rank
ابعاد پژوهش	V1	۰/۳۳۶	۰/۳۴۵	۰/۶۸۱	-۰/۰۰۹	□	6 th
	V2	۰/۴۰۴	۰/۳۸۶	۰/۷۹۰	۰/۰۱۸	□	2 nd
	V3	۰/۳۵۱	۰/۳۴۶	۰/۶۹۷	۰/۰۰۴۲	□	3 rd
	V4	۰/۲۹۷	۰/۳۴۷	۰/۶۴۳	-۰/۰۵	□	5 th
	V5	۰/۴۲۱	۰/۳۹۲	۰/۸۱۳	۰/۰۲۸۵	□	1 st
	V6	۰/۳۸۸	۰/۳۹۱	۰/۷۷۹	-۰/۰۰۳	□	4 th

امتیاز ۸۱/۳ درصد در ستون $\bar{D} + \bar{R}$ ، مطلوب‌ترین مضمون بشردوستی حاکمیت شرکتی در سطح شرکت‌های بازار سرمایه می‌باشد که می‌تواند به توسعه رویکرد شهروند شرکتی کمک نماید. سپس نسبت به تشکیل استنتاج فازی تودیم در تعیین اهمیت معیارهای اولیه در قالب جدول (۱۴) از نظر مشارکت‌کنندگان استفاده شد. برای این منظور می‌بایست از متغیرهای زبانی براساس اعداد خاکستری جهت رتبه‌بندی استفاده نمود.

سپس ماتریس تصمیم‌گیری رتبه‌بندی گزینه‌ها بر اساس نظرات تصمیم‌گیرندگان و بعد از تجمیع هندسی نظرات مشارکت‌کنندگان در جدول (۱۵) آمده است:

طبق این جدول $\bar{D} + \bar{R}$ برابر با حاصل جمع تأثیرهایی که یک عامل از عوامل دیگر می‌پذیرد با تأثیرهایی است که آن عامل بر عوامل دیگر میگذارد، در واقع $\bar{D} + \bar{R}$ حاصل جمع تأثیرپذیری و تأثیرگذاری هر عامل از عوامل دیگر است. $\bar{D} - \bar{R}$ برابر است با اختلاف تأثیرهایی که یک عامل بر عوامل دیگر می‌گذارد با تأثیرهایی است که آن عامل از عوامل دیگر می‌پذیرد، در واقع $\bar{D} - \bar{R}$ خالص اثرگذاری یک عامل بر عوامل دیگر است. اگر خالص اثرگذاری یک عامل مثبت باشد، آن عامل اثرگذار است و اگر منفی باشد، یعنی آن عامل اثرپذیر است. هرچه یک عامل $\bar{D} + \bar{R}$ بیشتری داشته باشد، مهمتر قلمداد می‌گردد. براساس نتیجه کسب شده، ادھوکرآسی با

جدول (۱۴) متغیرهای زبانی رتبه‌بندی گزینه‌ها

اعداد خاکستری متناظر	متغیرهای زبانی
(1,2)	خیلی ضعیف (VP)
(2, 3)	کمی تا نسبتاً ضعیف (S)
(3,4)	ضعیف (P)
(4, 5)	کمی ضعیف (MP)
(5,6)	متوسط (P)
(6, 7)	کمی خوب (MG)
(7, 8)	کمی تا نسبتاً خوب (EG)
(8, 9)	خوب (G)
(9, 10)	خیلی خوب (VG)

جدول (۱۵) ماتریس تصمیم خاکستری

معیار	مدنیت کراسی		سوسیو کراسی		هولوگرافیک کراسی		تکنوانفو کراسی		ادهو کراسی		مریتو کراسی	
	MAX	MAX	MAX	MAX	MAX	MAX	MAX	MAX	MAX	MAX	MAX	
V1	3.56	4.58	5.74	6.84	5.59	6.6	4.72	5.77	7.61	8.62	5.28	6.35
V2	5.13	6.21	2.76	4	2.92	4.16	5	6	2.92	4.16	5	6
V3	3.98	5.04	6.8	7.83	5.13	6.21	2.92	4.16	6.8	7.83	3.27	4.58
V4	3.56	4.58	6.08	7.11	6.26	7.27	3.56	4.58	5.59	6.6	4.22	5.24
V5	3.56	4.58	6.26	7.27	4.72	5.77	4.22	5.24	6.8	7.83	5	6
V6	4.22	5.24	5.74	6.84	7	8	4.72	5.77	6.26	7.27	5.59	6.6

جدول (۱۶) ماتریس تصمیم‌گیری خاکستری نرمال شده موزون

معیار	مدنیت کراسی		سوسیو کراسی		هولوگرافیک کراسی		تکنوانفو کراسی		ادهو کراسی		مریتو کراسی	
	MAX	MAX	MAX	MAX	MAX	MAX	MAX	MAX	MAX	MAX		
V1	0.11	0.15	0.19	0.22	0.18	0.22	0.13	0.18	0.26	0.3	0.15	0.2
V2	0.13	0.18	0.18	0.22	0.12	0.17	0.18	0.22	0.16	0.2	0.28	0.32
V3	0.18	0.22	0.18	0.22	0.18	0.22	0.25	0.28	0.1	0.15	0.12	0.17
V4	0.15	0.19	0.2	0.24	0.18	0.22	0.27	0.3	0.16	0.21	0.16	0.2
V5	0.17	0.21	0.18	0.21	0.18	0.22	0.09	0.13	0.11	0.15	0.16	0.2
V6	0.32	0.36	0.22	0.26	0.15	0.19	0.09	0.13	0.18	0.22	0.28	0.32

در گام بعد می‌بایست نسبت به نرمال نمودن اوزان خاکستری اقدام نمود. سپس مرحله بدست آوردن ماتریس تصمیم‌گیری خاکستری نرمال شده وزین شده از طریق ضرب ماتریس تصمیم‌گیری خاکستری نرمالیزه شده در وزن های فازی زیرمعیارها است.

سپس به منظور تعیین مطلوب‌ترین مضمون بشردوستی حاکمیت شرکتی در سطح شرکت‌های بازار سرمایه می‌بایست ارزش هر یک از گزینه‌ها در معیارهای هزینه و

منفعت مشخص شود در این مرحله جمع ارزش هر یک از گزینه‌ها در معیارهای مطلوبیت محاسبه شد. سپس شاخص عملکرد کلی (S_i) برای هر یک از گزینه‌ها از طریق روش فاصله بین دو عدد خاکستری از طریق $d(\bar{A}, \bar{B}) = \frac{a_1+a_2}{2} - \frac{b_1+b_2}{2} = \frac{1}{2}[(a_1 - b_1) + (a_2 - b_2)]$ به دست آمد که در جدول (۱۷) آمده است:

در گام بعد می‌بایست نسبت به نرمال نمودن اوزان خاکستری اقدام نمود. سپس مرحله بدست آوردن ماتریس تصمیم‌گیری خاکستری نرمال شده وزین شده از طریق ضرب ماتریس تصمیم‌گیری خاکستری نرمالیزه شده در وزن های فازی زیرمعیارها است.

سپس به منظور تعیین مطلوب‌ترین مضمون بشردوستی حاکمیت شرکتی در سطح شرکت‌های بازار سرمایه می‌بایست ارزش هر یک از گزینه‌ها در معیارهای هزینه و

جدول (۱۷) تعیین مطلوب‌ترین مضمون بشردوستی حاکمیت شرکتی

		\bar{S}_i^+				
		V	L	M	S_i	RANK
مضامین بشردوستی	مدنیت کراسی	V1	۰/۴۲۱	۰/۲۸	۰/۴۵۹	6 th
	سوسیو کراسی	V2	۰/۵۸۳	۰/۶۱	۰/۵۹۲	2 nd
	هولوگرافیک کراسی	V3	۰/۵۱۸	۰/۵۲	۰/۵۴۳	3 rd
	تکنوانفو کراسی	V4	۰/۴۳۲	۰/۳۳	۰/۴۸۳	5 th
	ادهو کراسی	V5	۰/۶۰۵	۰/۷۲	۰/۶۲۶	1 st
	مریتو کراسی	V6	۰/۴۹۵	۰/۳۹	۰/۵۱۱	4 th

ادهو کراسی از مضمون فراگیر، مبنای بشردوستی حاکمیتی برای توسعه شهروند شرکتی می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری

هدف این پژوهش، ارائه چارچوب مفهومی بشردوستی حاکمیتی بر مبنای تحلیل مضامین استقرائی و

لذا همانطور که در جدول (۱۷) مشخص گردید، براساس مبنای فازی تودیم، مطلوب‌ترین مضمون بشردوستی حاکمیت شرکتی، مضمون سازمان دهنده

رتبه‌بندی فازی ماتریسی می‌باشد. در این پژوهش از دو مبنای تحلیل کیفی و کمی استفاده شد تا به سوالات پژوهش پاسخ دهد. لذا همسو با سه سوال اول پژوهش که مرتبط با ماهیت تحلیل مضمون در بخش کیفی بود، از طریق مصاحبه با خبرگان نسبت به کدگذاری و شناسایی مضامین فراگیر؛ سازمان دهنده و پایه اقدام گردید. لذا براساس ۱۲ مصاحبه انجام شده، مجموعاً ۳۶ مضمون پایه و ۶ مضمون سازمان دهنده بر مبنای ۳ مضمون فراگیر شناسایی شدند که براساس آن چارچوب نظری شش بعدی بشردوستی حاکمیت شرکتی تدوین شد. سپس برای تعمیم مضامین سازمان دهنده به سطح شرکت‌های بازار سرمایه از منظر پایایی، تحلیل دلفی انجام شد و نتایج تأیید کننده‌ی تمامی مضامین شناسایی شده بودند. سپس در بخش کمی، از طریق تحلیل رتبه‌بندی ماتریسی تلاش گردید تا ابتدا تحلیل مناسب با داده‌های پژوهش تعیین شود و سپس از طریق ماتریس سلسله مراتبی و تودیم، نسبت به رتبه‌بندی مضامین شناسایی شده در سطح شرکت‌های بازار سرمایه اقدام نمود. لذا باهدف پاسخ به سوال چهارم مطالعه حاضر، از طریق تحلیل ماتریس فازی، رتبه‌بندی انجام شد و نتایج نشان داد، مطلوب‌ترین مضمون بشردوستی حاکمیت شرکتی، مضمون سازمان دهنده ادھوکرآسی از مضمون فراگیر، مبنای بشردوستی حاکمیتی برای توسعه شهروند شرکتی می‌باشد. در تحلیل نتیجه‌ی کسب شده باید بیان نمود، ویژگی ادھوکرآسی به عنوان یکی از ارکان توسعه رویکرد شهروند شرکتی در بشردوستی حاکمیت شرکتی است که به دلیل پویایی ارتباطات درون سازمانی و وجود حمایت ادراک شده از کارکردهای نظارت راهبری شرکتی، می‌تواند در افزایش اثربخشی حفاظت از منافع ذینفعان در درون و بیرون سازمان موثر باشد. به عبارت دیگر ادھوکرآسی بخش مهمی از بشردوستی شرکتی محسوب می‌گردد که به واسطه‌ی تعاملات متعالی حاکمیت شرکتی در درون شرکت و پیوند آن با منافع ذینفعان بیرونی، باعث خواهد شد تا سطح برآورده نمودن مطلوب انتظارات به ارتقای سطح رضایت ذینفعان از عملکردهای شرکت منجر شود. در واقع فراگیری ویژگی ادھوکرآسی در ساختارهای حاکمیت شرکتی باعث عدم تمرکز در اختیارات می‌گردد که نتیجه‌ی آن ارتقاء مشارکت و اثربخشی تعاملات درون با بیرون شرکت می‌باشد. از طرف دیگر ادھوکرآسی به واسطه‌ی چابکی ساختاری خود در نظارت‌های حاکمیت

شرکتی، با تکیه بر تقویت اعتماد سازمانی، سطح یادگیری و دانش تخصصی را توسعه می‌بخشد و برای حل مسائل شرکت به ویژه مسائل مربوط به ذینفعان، تلاش می‌کنند تا کمترین هزینه به سهامداران تحمیل گردد. در نهایت نیز باید بیان نمود، ادھوکرآسی براساس کاهش رسمیت ساختاری برخلاف نظریه‌های کلاسیک حاکمیت شرکتی، به دنبال شکوفایی استعدادها و ارتقای مشارکت درون با بیرون شرکت می‌باشند تا از این طریق حد فاصل بازده مورد انتظار با بازده واقعی کاهش یابد و این موضوع، به افزایش ظرفیت‌های تأمین منابع مالی مورد نیاز آتی شرکت از طریق سهم بیشتر عرضه سهام شرکت در سبد سرمایه‌گذاران منجر شود. نتیجه کسب شده با پژوهش‌های کرر و حسی (۲۰۲۲)؛ نونی و همکاران (۲۰۲۲)؛ اندری (۲۰۲۱) و زرین نگار و همکاران (۱۳۹۷) مطابقت دارد.

باتوجه به اهمیت کارکردی بشردوستی حاکمیت شرکتی در سطح شرکت‌های بازار سرمایه، در وهله‌ی اول به هیئت مدیره شرکت‌های بازار سرمایه به عنوان ارکان راهبری شرکتی توصیه می‌شود تا در طراحی مجدد ساختار شرکت‌های بازار سرمایه، تلاش نمایند به جنبه‌های رعایت حقوق شهروندی، حقوق ذینفعان و حقوق ساختاری توجه کنند و ساختارهای متوازن با انتظارات برآمده از بسترهای اجتماعی را شکل دهند تا بتواند از یکسو به افزایش رضایت سهامداران کمک نماید و از سوی دیگر، حافظ منافع ذینفعان آینده باشند. همچنین باتوجه به اینکه ادھوکرآسی ساختار غالب بشردوستی حاکمیت شرکتی در سطح شرکت‌های بازار سرمایه تعیین گردید، توصیه می‌شود تا شرکت‌ها از طریق چابک‌تر نمودن ساختارهای سازمانی خود نسبت به تغییرات محیطی واکنش سریع‌تری از خود نشان دهند. در واقع تجربه پاندمی کرونا در طی چند سال گذشته، شاید مهمترین مصداقی است که می‌توان نام برد که شرکت‌ها می‌بایست چشم‌اندازهای آینده‌نگرانه‌تری در خصوص تغییرات محیط بیرون شرکت‌ها داشته باشند و از طریق ادھوکرآسی بتوانند گستره‌ی مشروعیت خود را وسیع‌تر نمایند.

منابع

افخمی‌راد، سلمان، غفاری، فرهاد. (۱۳۹۵). بررسی تأثیر حکمرانی شرکتی بر عملکرد شرکت‌های بورسی وابسته به بخش دفاع و ارائه راهکارهای بهبود عملکرد، فصلنامه اقتصاد دفاع، ۱(۲): ۸۹-۱۱۰.

Regulatory Issues, <https://doi.org/10.1002/9781118390528.ch4>

Attride-Stirling, J. (2001). *Thematic Networks: An Analytic Tool for Qualitative Research*, J.

Bishop, Ch, R. (2012). *Organizational Civilizations: A Huntingtonian View of Civilization Rallying in Algeria*, BiblioScholar; Illustrated edition.

Borges Júnior, D.M. (2022). *Corporate governance and capital structure in Latin America: empirical evidence*, *Journal of Capital Markets Studies*, 6(2): 148-165. <https://doi.org/10.1108/JCMS-03-2022-0010>

Bottenberg, K., Tuschke, A., & Flickinger, M. (2017). *Corporate Governance between Shareholder and Stakeholder Orientation: Lessons from Germany*. *Journal of Management Inquiry*, 26(2): 165–180. <https://doi.org/10.1177/1056492616672942>

Braun, V, Clarke, V (2006). *Using thematic analysis in psychology*, *Journals, Qualitative Research in Psychology*, 3(2): 77-101

Carr, C., Hesse, M. (2022). *Technocratic Urban Development: Large Digital Corporations as Power Brokers of the Digital Age*, *Planning Theory & Practice*, 23(3): 476-485. <https://doi.org/10.1080/14649357.2022.2043717>

Chai, K.-C., Xie, D.-C., Yeh, C.-P., Lan, H.-R., and Cui, Z.-X. (2022). *Chinese National Civilized City and Corporate Social Responsibility: Will Civilized City Promote Corporate Social Responsibility?* *Appl. Econ. Lett*, 29(7): 593–596. <https://doi.org/10.1080/13504851.2021.1877250>

Grine, F., Bensaid, B. and Zulkifli Mohd Yusoff, M.Y. (2013). *Islamic art and the ethos of spirituality within a civilizational context*, *Multicultural Education & Technology Journal*, 7(4): 288-300. <https://doi.org/10.1108/METJ-03-2013-0010>

Hakkak, M., Hozni, S, A., Shahsiayh, N. (2018). *Holographic Organization is A Prerequisite for the Third-Generation University*, *Research and Development in Medical Education* 7(1):101-131. <https://doi.org/10.15171/rdme.2018.001>

Hammett, D., Jackson, L. (2019). *Developing a 'civil' society in partial democracies: In/civility and a critical public sphere in Uganda and Singapore*, *Political Geography*,

پیروزمند، علیرضا، خورشیدی، محمد. (۱۳۹۸). مؤلفه‌های ساختاری تمدن سازی اسلامی (با رویکرد آینده پژوهی)، نشریه مطالعات بنیادین تمدن نوین اسلامی، ۳۲۹-۳۵۸: (۱)۲

جلالی، رستم. (۱۳۹۱). نمونه‌گیری در پژوهش‌های کیفی، *مجله تحقیقات کیفی در علوم سلامت*، ۱(۴): ۳۱۰-۳۲۰.

رنجبر، هادی، حق‌دوست، علی اکبر، صلصالی، مهوش، خوشدل، علیرضا، سلیمانی، محمدعلی، بهرامی، نسیم. (۱۳۹۱). نمونه‌گیری در پژوهش‌های کیفی: راهنمایی برای شروع، *مجله علمی پژوهش دانشگاه علوم پزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران*، ۱۰(۳): ۲۳۸-۲۵۰.

زرین‌نگار، محمدجعفر، فانی، علی‌اصغر، دانایی‌فرد، حسن، دلخواه، جلیل. (۱۳۹۷). واکاوی و تبیین تمدن سازمانی در سازمان‌های دولتی ایران، *مدیریت دولتی*، ۱۰(۱): ۸۹-۱۰۸

شفیع‌زاده، بهاره، حسینی، سیدعلی، رحمانی، علی، سلطانی، محمد. (۱۳۹۷). نقش گزارشگری مالی، شفافیت و راهبری شرکتی در حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران، *فصلنامه بورس اوراق بهادار*، ۱۱(۴۲): ۷۴-۹۵.

کاظمی، سیما، محمدی، محمد، یعقوبی، نورمحمد، جراحی، جلیل. (۱۳۹۹). شناسایی مؤلفه‌های سیستم تأمین نیروی انسانی مبتنی بر تمدن سازمانی دانش محور در دانشگاه‌های علوم پزشکی: مطالعه کیفی، *فصلنامه مدیریت ارتقای سلامت*، ۱۰(۱): ۴۷-۵۹

کلایی، امیرمحمد، یعقوبی، نورمحمد. (۱۴۰۱). ارائه مدل حکمرانی پایدار با تأکید بر توسعه کارآفرینی، *مدیریت دولتی*، ۱۴(۲): ۱۹۵-۲۱۴

نوابی‌مقدم، زینب، زارع، علی، یوسفی‌صادق‌لو، احمد، جمالی، جعفر. (۱۴۰۰). بررسی تعارض منافع سهامداران بانک با رویکرد حاکمیت شرکتی، *فصلنامه تحقیقات حقوقی*، ۲۴(۹۶): ۳۶۰-۳۸۷.

Andre, P. (2021). *Shallow Meritocracy: An Experiment on Fairness Views*, *ECONtribute Discussion Paper, No. 115, University of Bonn and University of Cologne, Reinhard Selten Institute (RSI), Bonn and Cologne.*

Archer, S., Abdel Karim, R, A., Nienhaus, V. (2009). *Corporate Governance and Stakeholder Rights in Islamic Insurance, Takaful Islamic Insurance: Concepts and*

- Noone, B. M., Lin, M. S., & Sharma, A. (2022). *Firm Performance during a Crisis: Effects of Adhocracy Culture, Incremental Product Innovation, and Firm Size*. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, <https://doi.org/10.1177/10963480221086846>
- Owen, R. L., Buck, J. A. (2020). *Creating the conditions for reflective team practices: examining sociocracy as a self-organizing governance model that promotes transformative learning*, *Reflective Practice*, <https://doi.org/10.1080/14623943.2020.1821630>
- Qi, Zh., Zhang, E., Wang, Ch., Liu, W. (2022). *The Power of Civilization: The Role of Civilized Cities in Corporate ESG Performance*, *Environmental Economics and Management*, 12(3): 1-33. <https://doi.org/10.3389/fenvs.2022.872592>
- Saxena, A., & Jagota, R. (2018). *Could Sociocracy be the Way to MSME Governance?* *Indian Journal of Corporate Governance*, 9(2): 173-185. <https://doi.org/10.1177/0974686216666447>
- Tran, T. Q. (2020). *Creditor protection, shareholder protection and investment efficiency: New evidence*, *The North American Journal of Economics and Finance*, 52(3): 101-129. <https://doi.org/10.1016/j.najef.2020.101170>
- Walton, C. (2001). *Character and Integrity in Organizations: The Civilization of the Workplace*, *Business & Professional Ethics Journal*, 20(3/4): 105-128.
- Wastell, D. G. (2001). *Barriers to effective knowledge management: Action research meets grounded theory*. *Journal of Systems & Information Technology*, 5(2): 21-35
- 67(2): 145-155. <https://doi.org/10.1016/j.polgeo.2017.08.004>
- He, T., Wei, G., Lu, J., Wei, C., Lin, R. (2019). *Pythagorean 2-Tuple Linguistic Taxonomy Method for Supplier Selection in Medical Instrument Industries*, *International Journal of Environmental Research*, 16-48-75.
- Jonsen, K. and Jehn, K.A. (2009). *Using triangulation to validate themes in qualitative studies*, *Qualitative Research in Organizations and Management*, 4(2): 123-150. <https://doi.org/10.1108/17465640910978391>
- Karnik, J.M. Mendel, (2001). *Operations on type-2 fuzzy sets*, *Fuzzy Sets Syst.* 122(2): 327-348.
- Kaur, J. & Sharma, S. (2014). *Developing collaborative organizational culture, ethical workplace climate to enhance employee engagement: An empirical study of retail sector, in changing face of modern retail: the new economic order. Proceedings of international conference on management*, Gurgaon, Excel India Publishers, New Delhi.
- Mrabure, K. O., Abhulimhen-Iyoha, A. (2020). *Corporate Governance and Protection of Stakeholders Rights and Interests*, *Beijing Law Review*, 11(1): 33-49. <https://doi.org/10.4236/blr.2020.111020>
- Nakamaki, H., Hioki, K., Mitsui, I., Takeuchi, Y. (2018). *Enterprise as an Instrument of Civilization, An Anthropological Approach to Business Administration*, <https://doi.org/10.1007/978-4-431-54916-1>
- Neralla, N. (2022). *Can corporate governance structure effect on corporate performance: an empirical investigation from Indian companies?* *International Journal of Disclosure and Governance*, <https://doi.org/10.1057/s41310-021-00135-z>

Conceptual Thematic Framework of Corporate Governance Philanthropy and Fuzzy Todim Evaluation of Main themes in the capital market

¹Samira Ranjbar

² Mehran Matinfard*

³Mohammad Hasani

⁴Mohamad Khodaei Velehzafard

Abstract

The development and formulation of effective models to improve the rights of beneficiaries and civilized behavior in companies has become a research issue in order to help the emergence of new aspects of the corporate governance system. Corporate Governance Philanthropy is one of the most emerging scientific concepts that borrows the concept of its counterpart in the organization and includes a set of central justice; Humanism and citizenship are at the level of structural functions of companies that can protect the interests of shareholders. The purpose of this research is conceptual framework of corporate governance philanthropy based on the inductive themes and matrix fuzzy ranking. This study is developmental and exploratory in terms of methodology, and it is considered a mixed method in terms of data collection. In the qualitative part, with the aim of identifying the themes of corporate governance civilization, inductive theme analysis was used based on the Attride-Stirling (2001) approach and in the quantitative part, after performing the fuzzy assumptions, Todim's fuzzy analysis has been used to determine the most influential themes of the organizer identified in the qualitative part. The participants in the qualitative part were 13 academic experts whose basis for determining this sample size was the theoretical saturation point in thematic analysis. In the quantitative part, due to the limitation of the number of participants in Todim's fuzzy analysis, 25 managers of capital market companies were used for fuzzy analysis. The results of the research in the qualitative part indicate the existence of 36 basic themes and 6 organizing themes based on 3 overarching themes, and in the quantitative part it was determined that the most desirable theme of corporate governance civilization is the organizing theme of adhocracy from the overarching theme, the basis of governance civilization for the development of corporate citizenship. The obtained result shows that, due to its structural agility in corporate governance supervision, based on strengthening organizational trust, it develops the level of learning and specialized knowledge, and they try to solve the company's problems, especially those related to stakeholders to impose the lowest cost on the shareholders.

Keywords

Corporate Governance Philanthropy, Inductive Theme, Matrix Fuzzy Ranking

¹ PhD student, Department of Accounting, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran
Samiraranjbar1363@gmail.com

² Assistant Professor, Department of Accounting, Faculty of Management, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran mehran(Corresponding Author).matinfard2@gmail.com

³ Assistant Professor, Department of Accounting, Faculty of Management, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran m_hassani@iau-tnb.ac.ir

⁴Assistant Professor, Department of Finance, Faculty of Management, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran Mohamadkhodaei@yahoo.com

Journal of Financial Knowledge of Securities Analysis
Vol. 17 / No. 62, Summer 2024